

ב"ה • ערב שבת קודש פרשת נח • ה' במרחשון ה'תשפ"א

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות
לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

התקשרות

אש"ע

שיחות • אגרות • פניני חסידות לפרשת השבוע
• הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים • יומנים
ותאריכי חב"ד • שניים מקרא ואחד תרגום

צעירי
אגודת
חב"ד

איני יודע בפרטיות מצב... אבל תמיהה היא בעיני, שאף אם התנה מראש שפטור הוא מזה, אבל בשביל מה ולמה עזב משמרתו, שכנראה כִּר נרחב הוא והצליח בזה, ועתה הלוך ילך לחפש ולגשש בארץ אחרת ובעבודה אחרת, ועוזב כלי מחזיק וממשיך ברכות כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ (הריני כפרת משכבו), אשר גם עתה מְטֵה האלקים בידו להמשיך מִן באר וענני הכבוד, הן בגשמיות והן ברוחניות, לכל אלו המחזקים התקשרותם וההליכה בדרכיו אשר הורה ביתר שאת ויתר עז.

(אגרות קודש כרך ג' עמוד רנד)

4 < דבר מלכות • 8 < משיח וגאולה • 9 < ניצוצי רבי • 13 < סוגיות בתורת רבנו • 16 < עת לדעת • 19 < ממעיני החסידות • 20 < לוח השבוע

זמני השבוע

תאריך	עלות השחר		זמן ציצית ותפילין	זריחה החמה	סוף זמן ק"ש	חצות היום והלילה	מנחה גדולה	שקיעת החמה	צאת הכוכבים
	72 ד' לפי הזריחה	120 ד' לפי הזריחה							
ו' ה' במרחשוון	5.38	4.51	5.59	6.57	9.36	12.25	12.55	5.59.3	6.24
ש"ק, ו' במרחשוון	5.39	4.52	6.00	6.58	9.36	12.25	12.55	5.58.3	6.23
א', ז' במרחשוון	4.39	3.52	5.01	5.59	8.36	11.25	11.55	4.57.3	5.22
ב', ח' במרחשוון	4.40	3.53	5.01	6.00	8.37	11.25	11.55	4.56.3	5.21
ג', ט' במרחשוון	4.41	3.54	5.02	6.01	8.37	11.24	11.54	4.55.3	5.20
ד', י' במרחשוון	4.41	3.55	5.03	6.01	8.37	11.24	11.54	4.54.3	5.19
ה', י"א במרחשוון	4.42	3.55	5.04	6.02	8.38	11.24	11.54	4.53.4	5.18
ו', י"ב במרחשוון	4.43	3.56	5.04	6.03	8.38	11.24	11.54	4.52.7	5.18

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת		ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש
17:18	18:34	17:39	18:36	17:28	18:35	17:40	18:36	17:30	18:36
16:11	17:28	16:32	17:30	16:21	17:28	16:34	17:30	16:11	17:28

צעירי אגודת חב"ד באה"ק ת"ו • יו"ר: הרב יוסף יצחק הכהן אהרונוב

מערכת: לוי יצחק שייקביץ, יוסף יצחק אולידורט,

אליהו קעניג, אברהם מרינובסקי, מנחם מענדל שייקביץ

מו"ל: המרכז לעזרי שלוחות, ת"ד 1122 כפר חב"ד 6084000

אינטרנט: www.chabad.org.il דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org

ISSN 7474-0793 • גיליון 1370

פרשת נח | לצאת ולכבוש

לאחר המבול ציווה ה' את נח "צא מן התיבה אתה... כל החיה הוצא אתך".

לכאורה, היה לנח טוב וקל יותר להישאר בתיבה:

בתיבה היה ביכולתו לעבוד את ה' בשלימות, כל היום וכל הלילה... מכיוון שהיה סגור ומסודר בתיבה, שמור ומוגן מכל העניינים שיכולים להפריע לאדם בעבודתו לקונו, ועד שאפילו מזונו היה מוכן בתיבה - היה יכול להתמסר כל כולו לעבודת ה'.

...למרות זאת - תיכף כש"יבשה הארץ" ציווה עליו הקב"ה "צא מן התיבה", לצאת ולפעול בעולם, והמטרה בזה - "פרו ורבו שרצו בארץ ורבו בה"..." "וכבשוה", שיתעסקו בענייני העולם הזה הגשמי והתחתון שהעולם לא ישאר במצב של תהו, אלא יהיה מלא בברואי ה'.

(מעובד משיחת ב' דראש חודש חשוון - בעת ה'יחידות'. תורת מנחם תשמ"ט חלק א' עמוד 273)

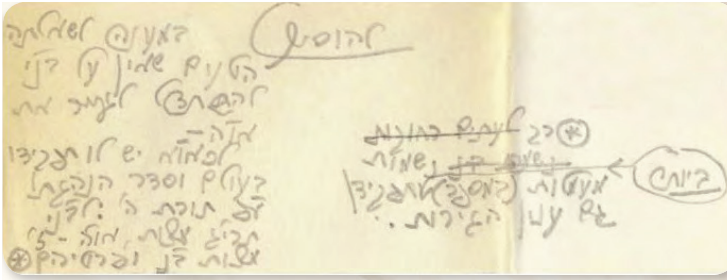
הכתב והמכתב כל אחד ותפקידו

להוסיף

במענה לשאלתה הטעם שאין על בני" להשתדל לגייר את או"ה [= אומות העולם]

לכאור"א [= לכל אחד ואחת] יש לו תפקידו בעולם וסדר הנהגתו ע"פ תורה ה': לבני" [=לבני ישראל] תרי"ג מצות, או"ה [= אומות העולם] - ז' מצות בני" [= בני נח] ופרטיהם

רק נשמות מעטות (במספר) ביותר תפקידן גם ענין הגירות.

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

ה' במרחשון ה'תשפ"א - י"ב במרחשון ה'תשפ"א

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	ה' במרחשון	הלכות שבועות פרק ד-ו.	נוסח ברכות התפלה וסידורן. א) ברוך אתה... נוסח הקדיש... אחת באמצע.	מל"ת סב.
ש"ק	ו' במרחשון	פרק ז-ט.	זהו נוסח כל הברכות האמי צעיות. ברכה אמצעית... שוב אינו צריך.	מל"ת רמח.רמט.
א'	ז' במרחשון	פרק י-יב.	נוסח הוידוי. א-להינו וא- להי..נוסח ברכת המזון. ברוך אתה... אשים ביי'.	מ"ע ז.
ב'	ח' במרחשון	הלכות נדרים.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	נחלתי עדותיך וגו'. ספר זמנים והוא ספר שלישי.. הל' שבת.. בפרקים אלו. פרק א.	מ"ע צד.
ג'	ט' במרחשון	פרק ד-ו.	פרק ב.	מ"ע צד.
ד'	י' במרחשון	פרק ז-ט.	פרק ג.	מל"ת קנז.
ה'	י"א במרחשון	פרק י-יב.	פרק ד.	מ"ע צה.
ו'	י"ב במרחשון	פרק יג. הלכות נזירות.. בפ' רקים אלו. פרק א-ב.	פרק ה.	מ"ע צה. צב. מל"ת רט.

מעלתם של שישה ושבעה בחשוון

שישה בחשוון הוא היום החותם את עבודת חודש תשרי, שבעה בחשוון הוא היום הפותח את עבודת "ויעקב הלך לדרכו" • גם בשישה הימים הראשונים של חודש חשוון ישנו הגילוי ד"מלך בשדה" • בשביעי בחשוון "פותחים" וסוללים את הדרך לעבודת כל השנה • משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

א

עניין של "גבול" במקום (גבול ארץ ישראל, וכיוצא בזה), האם שטח הגבול עצמו שייך לפנים מן הגבול או מחוץ הימנו, ועל דרך זה בנוגע לעניין הגבול בזמן, ובעניינינו - הגבול דשבעה בחשוון:

מכיון שבהתחלת יום שבעה בחשוון שואלים גשמים - בהכרח לומר שעוד לפני זה, בשישה בחשוון, הגיע כבר אחרון שבישראל לנהר פרת, שהרי אם תמצי לומר שבשבעה בחשוון הוא עדיין בדרכו, כיצד יכולים לשאול גשמים בו ביום, הרי הגשמים יעכבו אותו בדרכו?! - אלא וודאי בהכרח לומר שכאשר מגיע שבעה בחשוון נמצא הוא כבר בביתו, ואילו היום האחרון להליכה בדרך הוא - שישה בחשוון. ונמצא, שסיום התקופה השייכת ל"רגל" (שבה "עסוקים בענייני הרגל") הוא - בשישה בחשוון, ואילו שבעה בחשוון שייך כבר להתחלת התקופה החדשה - "ויעקב הלך לדרכו", בעבודת כל ימי השנה כולה.

ב

על פי האמור לעיל שבשבעה בחשוון מתחילה תקופה חדשה - יובן עניין נפלא שמצינו בזהר בסוף ה"תוספות" של ספר שמות⁴ אודות התקופה שסיומה בשישה בחשוון:

"מאלול עד שית יומין בחשוון... יומין דאתון אינן

יום שבעה בחשוון הוא היום שבו היה "אחרון שבישראל" חוזר ושב מהעלייה לרגל בבית המקדש שבירושלים לביתו ב"נהר פרת", ולכן ממתינים בשאלת גשמים (בארץ ישראל) עד שבעה בחשוון, אף ש"היה ראוי לשאול בה מיד אחר החג", "כדי שיגיע האחרון שבישראל שעלה לרגל לביתו לנהר פרת, שהוא מקום יישוב היותר רחוק מירושלים, ולא יעכבו הגשם!"¹

ומזה מובן, שכל הימים עד שבעה בחשוון מהווים עדיין המשך לענייני החג, וכמבואר בש"ך² שכאשר כותבים בשטר "אחר הרגל", אזי הכוונה בזה - ט"ו יום "אחר הרגל", כלומר, שבעה בחשוון, וטעם הדבר - מפני ש"כל פעם שהיו ישראל עולים לרגל לא היו יכולים להגיע לבתיהם אחר הרגל אלא בט"ו יום, והיה דומה להם כאילו הם עדיין בארץ ישראל עסוקים בענייני הרגל, כל זמן שלא היו עוברים הנהר הגדול נהר פרת"; ובשבעה בחשוון מתחיל סדר עבודה חדש - "ויעקב הלך לדרכו"³, לעבודת כל ימי השנה כולה.

ומכאן הפתרון לשאלה לאיזו תקופה שייך יום שבעה בחשוון עצמו - לתקופה שבה "עסוקים בענייני הרגל", או לתקופה שלאחרי זה, כידיע השאלה בכל

(1) תענית י, א. שולחן ערוך אדמו"ר הזקן אורח חיים ריש סימן קיז.

(2) חושן משפט סימן מג ס"ק מז.

(3) לשון הכתוב - ויצא לב, ב.

(4) ערה, א.

כו" (=ימי אותיות הם), ובהם ישנה סגולה מיוחדת להצלחה בעניינים הקשורים עם האותיות ("אתון"), אותיות התורה, וכיצא בזה, כמבואר שם. ולכאורה תמוה: מהו המיוחד בתקופה ש"עד שית יומין בחשוון", הרי בכמה מקומות מוזכר עניינו המיוחד של שבעה בחשוון, ולא שישה בחשוון? אלא הביאור בזה - על פי האמור לעיל, שבשבעה בחשוון מתחילה התקופה החדשה, ואילו התקופה השייכת לחודש תשרי נמשכת עד שישה בחשוון,

אותיות ("אתון") עניינן - מלשון "אתא בוקר"⁶, הבאה והמשכה למקום אחר שמחוץ למקומם האמיתי. וזהו כללות העניין של "מלך בשדה" - שהמלך יוצא למקום אחר שמחוץ למקומו האמיתי, שהרי מקומו האמיתי של המלך הוא - בעיר הבירה, בהיכל מלכותו, בטרקלין כו' עד לקיטון של המלך, ולכן, כאשר המלך נמצא בשדה - הנה אף שגם המלך עצמו זקוק לעניין השדה, "ארץ ממנה יצא לחם"⁷ [על דרך כללות העניין ד"אין מלך בלא עם"⁸], אף-על-פי-כן, אין זה מקומו

העילוי של שישה בחשוון הוא - להיותו סיום התקופה של חודש תשרי, ובפרטיות יותר - המשך ונקודה אחת עם מעלת חודש אלול, והעילוי של שבעה בחשוון הוא - להיותו התחלת תקופה חדשה, "ויעקב הלך לדרכו"

האמיתי של המלך. ונמצא, שבואו של המלך לשדה הרי זה על דרך ובדוגמת עניין האותיות, "אתא בוקר", הבאת והמשכת הדבר למקום אחר שמחוץ למקומו האמיתי.

כמפורש בזוהר שכל הימים "מאלול עד שית יומין בחשוון" הם עניין ונקודה אחת, "יומין דאתון", כלומר, שתקופת המועדים של חודש תשרי (שהתחלתה בעבודת ההכנה של חודש אלול) נמשכת ומסתיימת בשישה בחשוון.

ועל-פי-זה יש לומר - בדרך אפשר, מכיון שזהו דבר חידוש - שהעניין ד"מלך בשדה" ישנו גם בחודש חשוון, עד שישה בחשוון, היינו, שהנקודה המשותפת לכל ימים אלו היא - מלך בשדה ("יומין דאתון"). ועיקר החידוש שבדבר הוא - בנוגע לימים שלאחרי ראש חודש חשוון, מה שאין כן בנוגע לימים דסוף חודש תשרי - אין זה חידוש גדול כל כך, כי: העילוי של "מלך בשדה" שבחודש אלול עניינו - גילוי י"ג מדות הרחמים, ומכיון שהגילוי של י"ג מדות הרחמים ביום הכיפורים הוא באופן נעלה יותר מאשר חודש אלול, כמבואר בליקוטי תורה⁹ שאז נמצא המלך

ויש להוסיף בזה - שעניין זה שייך לחודש אלול דווקא (ולא רק להיותו המשך תשרי), שלכן מודגש בזוהר "מאלול עד שית יומין בחשוון" (ואינו מזכיר תשרי כלל). והביאור בזה:

בנוגע לייחודו של חודש אלול - מבאר אדמו"ר הזקן בליקוטי תורה⁵ "משל למלך שקודם בואו לעיר יוצאין אנשי העיר לקראתו ומקבלין פניו בשדה", היינו, שבחודש אלול נמצא המלך בשדה. ויש לומר שעניין זה מרומז בזוהר בלשון "יומין דאתון", היינו, שמעלת ימים אלו ("מאלול עד שית יומין בחשוון") קשורה עם מעלת האותיות:

(6) לשון הכתוב - ישעיה כא, יב. ראה תורה אור מקץ מב, ב. ליקוטי תורה במדבר יא, ג. שיר השירים לג, ג. ובכ"מ.

(7) איוב כח, ה.

(8) מדרש רבינו בחיי וישוב לח, ל. ריש פרשת בלק. עמק המלך שער א ריש פרק א. תניא שער היחוד והאמונה ריש פרק ז. ובכ"מ.

(9) שם.

(5) ראה לב, ב.

בעירו ובהיכל מלכותו (שאו הוא באופן נעלה יותר מכפי שנמצא בשדה), יש לומר, שכתוצאה מהגילוי של יום הכיפורים עד סוף חודש תשרי אין אומרים תחנון (כתוצאה מההשפעה של יום הכיפורים), כלומר, שהעניין המיוחד של חודש אלול (התגלות המלך) נמשך גם בימים האחרונים של חודש תשרי. אבל כאשר מדובר אודות הימים שלאחרי ראש חודש חשוון, שבהם כבר אומרים תחנון (מכיון שנסתיימה ההשפעה של יום הכיפורים הנמשכת עד סוף חודש תשרי) - הרי זה חידוש גדול לומר שבימים אלו נמשך העילוי המיוחד של התגלות המלך בחודש אלול.

ועניין זה [שיש עילוי בכל הימים עד שיש בחשוון] בא בהדגשה ובגילוי בפנימיות התורה דווקא, שכל העניינים שבה הם באופן ד"תורה אור"¹⁰ - כי פנימיות התורה לגבי נגלה דתורה היא בדוגמת הנשמה לגבי הגוף (כמבואר בזוהר¹¹ שגליית דתורה הוא בדוגמת "גופי תורה" ופנימיות התורה היא "נשמתא דאורייתא"), שהיא מאירה את ענייני הגוף (נוסף על זה שמחיה ומהווה את הגוף).

המורם מכל האמור לעיל - שישנה מעלה מיוחדת בשישה בחשוון, ומעלה מיוחדת בשבעה בחשוון: העילוי של שיש בחשוון הוא - להיותו סיום התקופה של חודש תשרי, ובפרטיות יותר - המשיך ונקודה אחת עם מעלת חודש אלול, והעילוי של שבעה בחשוון הוא - להיותו התחלת תקופה חדשה, "ויעקב הלך לדרכו", כדלקמן.

ה

העילוי המיוחד בתקופה שהתחלתה בשבעה בחשוון הוא - להיותה השלב האחרון (הכי תחתון) בכללות העבודה ד"יעקב הלך לדרכו", כדלקמן. ובהקדים: בכללות¹², העניין ד"יעקב הלך לדרכו" הוא - במוצאי יום הכיפורים, כמבואר בדרושי אדמו"ר מהר"ש¹³ שאז מתחיל כללות עניין ההמשכה מלמעלה למטה (לאחרי העבודה דהעלאה מלמטה למעלה), שזוהו העניין ד"יעקב הלך לדרכו" - ירידה והמשכה מלמעלה למטה.

[ועניין זה מתבטא גם בתוכן עבודתם של בני ישראל

בימים אלו:

יום הכיפורים עניינו - תורה, שבו ניתנו לוחות שניים (סיום ושלמות ועיקר העניין של מתן תורה). ואילו לאחר יום הכיפורים מתחילים לעסוק בענייני סוכה וארבעת המינים, כללות העניין של קיום המצוות.

ומובן, שעניין ה"מצוות" ביחס ל"תורה" הוא על דרך ובדוגמת העניין ד"ויעקב הלך לדרכו" - ירידה מלמעלה למטה, שהרי התורה היא "דברי" של הקדוש-ברוך-הוא, "הלא כה דברי כאש"¹⁴, "מן השמיים השמיעך את קולי"¹⁵. ואילו המצוות נתלכשו בדברים גשמיים דווקא. וחילוק זה הוא על דרך כללות החילוק שבין שני השמות "ישראל" ו"יעקב": "ישראל", אותיות "לי ראש"¹⁶ - בדוגמת עניין התורה, ו"יעקב" מלשון עקב¹⁷ - בדוגמת עניין המצוות. ולכן, עבודת קיום המצוות ביחס ללימוד התורה נחשבת לעבודה ד"ויעקב הלך לדרכו".

למטה מזה - הדרגה ד"ויעקב הלך לדרכו" שבמוצאי שמחת תורה, סיום כל המועדים של חודש תשרי, חודש השביעי, המושבע ומשביע כו', שאז מתחילה העבודה של "ויעקב הלך לדרכו" בענייני חול. כלומר: ההליכה "לדרכו" במוצאי יום הכיפורים היא - ביחס לענייני מצוות (לגבי תורה), ואילו ההליכה "לדרכו" במוצאי שמחת תורה היא - ביחס לענייני הרשות (לגבי ענייני קדושה).

למטה מזה - הדרגה ד"ויעקב הלך לדרכו" לאחר סיום כל חודש תשרי, שהרי גם בימים שלאחרי שמחת תורה אין אומרים תחנון, מפני שייכותם לחודש תשרי שהוא "מרובה במועדות"¹⁸, ולכן, כאשר יוצאים מחודש תשרי לחודש מרחשוון (שבו אומרים תחנון), אזי באים לשלב נמוך יותר בעבודה ד"ויעקב הלך לדרכו".

[...] ובחודש חשוון גופא - הנה עד שבעה בחשוון "דומה להם כאילו הם עדיין בארץ ישראל עוסקים בענייני הרגל", וכאשר מגיע שבעה בחשוון - אזי מתחיל השלב "האחרון" (והכי נמוך) בעבודה ד"ויעקב הלך לדרכו".

(14) ירמיה כג, כט.

(15) דברים ד, לו.

(16) שער הפסוקים להאריז"ל וישלח לב, כט. ספר הליקוטים להאריז"ל ויחי מז, כח. שם מח, ב. פע"ח שער הלולב פ"א. ערכי הכינויים (לבמח"ס סדה"ד) מערכת ראש. סהמ"צ להצ"צ טו, ב - בשם זוהר.

(17) בראשית כה, כו ובפירושו רש"י.

(18) ב"י לטור או"ח סתצ"ב (ד"ה ומ"ש). שו"ע אדה"ז שם ס"ב. וראה גם השלמה לשו"ע אדה"ז או"ח סקל"א ס"ח.

(10) משלי ו, כג.

(11) זוהר חלק ג קנב, א.

(12) בהבא לקמן - ראה גם ליקוטי שיחות חלק כ עמ' 266.

(13) המשך וכנה תרל"ז ריש פרק צו.

היא מבחינת "אנוכי" דווקא].

ועל פי זה מובן גודל העילוי של שבעה בחשוון:

מכיון שבשבעה בחשוון מתחילה העבודה ד"ויעקב הלך לדרכו" בשלב הכי נמוך (עליה גדולה ביותר, כנ"ל), מובן, שיש שתי מעלות בדבר: (א) התחלת ופתיחת הדרך ("דורכברעכן די וועג") - באופן ד"כל ההתחלות קשות"²⁰ - לכללות העבודה דכל השנה כולה בעניינים של מעשה בפועל, כמו שנתבאר לעיל בארוכה בהתוועדות שלפני זה²¹. (ב) מכיון שזוהי הפתיחה וההתחלה דכללות העבודה במשך כל השנה כולה, נמצא, שבזה כלולים כבר כל פרטי העניינים דעבודת כל השנה, מכיון שנעוץ סופן בתחילתן.

(משיחת שבת פרשת לך לך, ח' מרחשוון ה'תשד"מ, תורת מנחם התוועדיות ה'תשד"מ חלק א עמ' 924 ואילך. הנחת השומעים, בלתי מוגה)

(20) מכילתא ופרש"י יתרו יט, ה.
(21) שיחת שבת פרשת נח סעיף ד ואילך (תורת מנחם התוועדיות ה'תשד"מ חלק א עמ' 395 ואילך).

והנה, אף שלכאורה הרי זה תכלית הירידה, שהרי לא מודבר כאן אודות העבודה ד"ויעקב הלך לדרכו" בקיום המצוות, בענייני העולם וכו', כי אם אודות השלב האחרון והכי נמוך בעניין ד"ויעקב הלך לדרכו" - הרי אדרבה: מכיון שירידה צורך עליה, נמצא, שככל שתגדל הירידה למטה יותר אזי העילוי הוא גדול ביותר. ונמצא, שדווקא על ידי העבודה ד"ויעקב הלך לדרכו" בשלב הכי נמוך - באים לתכלית העילוי. ומכיון שכן, הרי במקום שמחשבתו של אדם שם הוא נמצא.

[ועל דרך כללות ירידת הנשמה מלמעלה למטה - שירידה זו היא צורך עליה, ובאופן ד"אעלך גם עלה"¹⁹, עילוי לאחר עילוי, ועד ש"אנוכי אעלך גם עלה", למעלה משם הוי', שהוא מקור התהוות כל סדר השתלשלות, הוי' מלשון מהווה, ואילו עליה זו

(19) בראשית מז, ד.

סיכום

שבעה בחשוון הוא היום בו שבים אחורני עולי הרגל לבתיהם. ביום שישה בחשוון עוד היו עשויים להיות בדרכם, אך בשבעה בחשוון שבו הכול לחיי השגרה.

נמצא כי התאריכים ו' ו-ז' בחשוון הם נקודת התפר בין התקופות: שישה בחשוון הוא היום האחרון של עבודת חגי תשרי, ואילו שבעה בחשוון משתייך לסדר העבודה של ימי החולין והשגרה.

יש להוסיף ולבאר את מעלת ימים אלה:

מעלת שישה בחשוון: בזהר מבואר כי ימי חודש אלול עד שישה בחשוון הינם "ימי אותיות" - ימים המסוגלים ללימוד אותיות התורה.

ענייני של אותיות הוא - גילוי לזולת. ימי חודש אלול ראויים להיקרא "ימי אותיות" משום שה' נגלה בהם באופן מיוחד - "מלך בשדה", והרי השדה אינו מקומו הטבעי של המלך, אלא הוא ירד לשם כדי להתגלות לבריות. נמצא, שעניין "מלך בשדה" נמשך עד (כולל) ו' בחשוון.

מעלת ז' חשוון: הירידה של ז' חשוון הינה גדולה ביותר - חזרה לחיי שגרה ועיסוק בענייני העולם. אך ירידה זו היא לצורך עלייה, והיות והירידה שביום ז' חשוון הינה גדולה ביותר, בהכרח שהיא מביאה לעלייה גדולה ביותר.

בז' חשוון, היום הראשון של עבודת "יעקב הלך לדרכו", סוללים את הדרך לעבודת כל השנה, וכל פרטיה כלולים בעבודת יום זה.

טהרת העולם תלויה ביחיד

מנוחת העולם מעין לעתיד

...כאשר מדברים אודות המצב שיהיה בגאולה האמיתית והשלימה על-ידי משיח צדקנו - "וערבה לה" מנחת יהודה וירושלים כימי עולם וכשנים קדמוניות" - מקשרים את העניין ד"ימי עולם" עם "ימי נח", שנאמר "כי מי נח זאת לי", כנזכר לעיל בארוכה.

ועניין זה מהוה הוראה לכל אחד ואחת מישראל - מכיוון ש"התורה היא נצחית":

כאשר יהודי מתבונן סביבו ורואה ש"החושך יכסה ארץ וערפל לאומים", והוא בעצמו צריך לצאת ולהלחם עם העולם כולו, וביודעו שכאשר יוצאים למלחמה אי אפשר לדעת מי יהיה המנצח וכו', הרי יכול לבוא לידי נפילת הרוח וכיוצא בזה - הנה . . מסבירים לו את ההוראה הנלמדת מהתחלת פרשת נח:

...אף-על-פי שנה היה לפני מתן תורה, ועמד אחד ויחיד נגד העולם כולו שהיה במעמד ומצב תכלית הירידה - הנה על-ידי עבודתו ופעולתו והנהגתו באופן ד"צדיק תמים" נחל ניצחון מוחלט בתכלית השלימות, עד כדי כך שפעל "עולם חדש" לגמרי, ופעל את העניין ד"זרחה ה' את ריח הניחוח", ובאופן ד"נח נח" ב' פעמים, נייחא בעליונים ונייחא בתחתונים, כלומר, שנח לבדו פעל שכל העולם כולו יהיה במעמד ומצב תכלית השלימות.

ועד כדי כך - בדוגמת שלימות העולם בגאולה האמיתית והשלימה על-ידי משיח צדקנו . . שלכן מקשרים את העניין ד"וערבה לה" מנחת יהודה וירושלים" . . עם מעמד ומצב העולם בימי נח - "כימי עולם, כימי נח".

(משיחת ר"ח חשוון תשמ"ג, התוועדויות תשמ"ג כרך א, עמ' 370-366)

הכוח לבירור העולם - מהשלום בתיבה

...בכדי לפעול טהרת הארץ . . נדרשים שני עניינים: א) טהרת העולם שנפעלת על-ידי הביטול ד"ותשחת ו"חמס" בארץ על-ידי המבול ש"בלה את הכל כו". ב) הפעולה החיובית דבירור וזיכוך העולם (ולא שבירת העולם).

ויש לומר, שבכללות נפעל זה על-ידי (א) המבול שטיהר את העולם מ"מלאה הארץ חמס", על-ידי "בלה את הכל" (כל מה שחוץ מן התיבה) שבגלוי הרי זה היפך מנוחת וקיום העולם. ו(ב) תיבת נח, שעליה ציווה הקב"ה "עשה לך תיבת וגו'", שבזמן המבול (ש"בלה את הכל") יימצאו נח ובני ביתו בתיבה, ויינצלו ממי המבול ויישארו במציאותם, ואחר כך הרי זה נותן כוח לפעול העבודה בבירור וזיכוך העולם בדרך נייחא (לעליונים ולתחתונים), לא על-ידי ביטול העולם:

...בתיבה (וכל הנמצאים בה - כל סדר השתלשלות) שרר מצב של שלום ומנוחה מעין לעתיד לבוא - "וגר זאב עם כבש גו' לא ירעו ולא ישחיתו גו'", כיוון ש"כי מלאה הארץ דעה את ה'" [היפך הגמור מהמצב בעולם אז - "מלאה הארץ חמס"].

ומזה בא הכוח, שאחר כך כאשר יהיה "צא מן התיבה" ובכל הזמנים לאחר זה - יוכלו לפעול בירור וזיכוך העולם, באופן שהעולם עצמו יתעלה (באופן של נייחא).

(משיחת ש"פ נח תנש"א, התוועדויות תנש"א כרך א, עמ' 236)

ניצוצי רבי

מאת הרב מרדכי־מנשה לאופר

"קץ הימין" לשיטות השונות של הרמב"ן וה'חתם סופר'

כשהדפיסו ספרים עם 'הסכמה' בלבד • ה'חתם סופר' חלק על הרמב"ן בנושא ה"קץ", ולימים חלקו על קיציו שלו - לאור דברי הרבי שניהם צדקו • ממנהיג ישראל נדרש ללמד זכות וסניגוריה על בני ישראל • בשיחה עם ה'פני מנחם' אמר הרבי: אסור להשתמש בסגולות המופיעות בש"ס - המקורות לכך • מעלת שפת ה'אידיש' • ההרגל למידת מלכות - ביטול • נקמתו של תלמיד-חכם כנחש • חברת עונג שמחת שבת ויום-טוב • כשהרבי תבע מגבירים תומכי תורה להוסיף בעצמם בלימוד התורה

ביד עושי מלאכת הקודש, מדפיסי ספרים קדושים", כלשון הגאון רבי מרדכי בנעט בהסכמתו לספר 'שאגת אריה' (ברין תקנ"ז).

ליתר פירוט - כוונת הרבי הייתה לתקנות קדושות כמו זו שנתקבלה בפיארדה (איטליה) בשנת שי"ד כשראשון החותמים עליה הוא מהר"ם מפאדובה: "שלא יוכלו בעלי הדפוס להדפיס שום ספר, שלא נדפס מעולם, כי אם ברשות ובהסכמת שלושה רבנים סמוכים משלושה רבנים, ועם הסכמת ראשי אחת הקהלות הקדושות הסמוכות אל מקום הדפוס, ויהיה רשום בהקדמת הספר שמות הרבנים וראשי הקהילה".

[עד כדי כך שקונה ספר שלא באו בו הסכמות כנ"ל יהיה נקנס בסכום של עשרים וחמשה סקודי, סכום שיינתן לקופת הצדקה בעיר בה הומרה התקנה הנ"ל!] בתקופה מאוחרת יותר בשנת שנ"ד נקבע ע"י ועד ארבע ארצות: "ספרים לא ידפיס שום מדפיס בלי רשות רבנים ואלופים, כפי תקנות ארצות שנתקנו בשנת דש"ן לפ"ק, ועל פיהם יקום דבר. ואם יעבור המדפיס, אזי יבטלו הם את מלאכת הדפוס ויחרימו את המדפיס וכל

הדפסה עם 'הסכמה' בלבד

בש"פ בראשית תשל"א (נדפס ב'תורת מנחם' כרך סב עמ' 217) אמר הרבי בין השאר:

פעם היתה תקנה שאסור להדפיס ספר ללא הסכמה, אבל עכשיו חיים בתקופה של דמוקרטיה...

לפני-כן כתב הרבי באותו נושא ב'אגרות-קודש' כרך ט' עמ' לד (מכ' י"ג אייר תשי"ד):

תקנה היתה מלפנים שלא ידפיסו ספרים - יהי מי שיהי המחבר - מבלי הסכמות, והטעם פשוט, כי כל בן אדם עלול למעות, ועל כל פשעים ושגיאות תכסה אהבת עצמו והאמונה בשכל עצמו. ואפילו גדולי ישראל וחד בדרא אמיתיים (סנהדרין ז עמוד ב') היו מתייעצים ושואלים חוות-דעת אחרים קודם שיפסקו פסק דין.

ובדורנו עלוב זה, אין צורך כבר בהסכמות וכל... משער השערות... והמדפיס מדפיס... שאין אחר מעשה דפוס ולא כלום.

למה כיוון הרבי בדבריו?

ובכן, "מאז יצא לאור [= התחדשה] מלאכת הדפוס נהגו הגבורים מעולם אנשי השם, רבני קשישאי להחזיק

המתעסקים במלאכה".

על חשיבות תקנות אלו מתבטא ה'חתם סופר' (שו"ת חת"ס חושן משפט סימן מא) בויכוחו עם ר"מ בנעט: "ותמהתי מאד בראותי, שמרצונו יתבטל מנהג נטילת ההסכמה... כי מיום שזולזלו בנטילת ההסכמה רבו ספרי מירוס (הומרוס - כינוי לספרים חיצוניים) בישראל... אבל ברוך ה' כי עדיין יש ויש יראי ה', שאינם לוקחים ספר חדש אם לא יראו הסכמה מרב בדוק ביראת ה'... הגזירה היא קדמונית מכל הגאונים על כל באי העולם..."

ועוד הוסיף החתם-סופר (שו"ת חת"ס חו"מ סימן עט): "הסכמה קרוב למאתיים שנים... ואף ע"פ שלא נמנו עליה חכמי ישראל בצירוף ובמנין א' [אחד], מ"מ [מכל מקום] המנהג שנהגו הכל מכמה מאות שנים... שנת שס"ב ובאו עה"ח [על החתום] כמה גאונים ובתוכם... אין פוצה פה ומצפצף, הוה כהסכימו כולם [=נחשב כאילו הסכימו כולם], ומדפיסים כ[ו]לם ניחא לנו בהאי תקנתא".

כלומר: החתם סופר סבור שהתקנה היא לטובת הסדר הטוב וטובת המדפיסים כולם הן הכלכלית, אבל גם מצד הפיקוח על התוכן (ראה לעיל ע"ד ספרי מירוס!).

אמנם במקום נוסף ('ליקוטי שו"ת חת"ס ח"ו סימן ס"א) מתבטא החת"ס ממש ברוח דברי הרבי, שאי חקיקת התקנות בצורה הכי חזקה גרמה להתרופפות בשמירה על-כך:

"ראי היה כלל מונח וגדר גדור ותקנה קבועה וחרם לבטלי קנות שום ספר שאין עליו הסכמה מגאוני הזמן, וכן ראוי... אבל מכיון שיד השרים והסגנים היה תחילה להדפיס ספרים הקדושים בלי הסכמה, על-כן אין כח למחות ונתלקלה השורה בעוונותינו-הרבים... ה' יעזור וישיע במהרה לגול מעל עמו מסך הסכלות ואז יראה עינינו וישמח לבנו".

[וראה בכל הנ"ל בספר זכויות היוצרים במקורות היהודיים (ר"נ רקובר, ירושלים ת"ו תנש"א) פרקים שני-שלישי וש"נ]

הנהגת הרמב"ן והחתם-סופר

באותה תשובה (לקוטי שו"ת ח"ו סימן סא) האריך החתם סופר לחלוק על דברי הרמב"ן: "ואסיים בדבר טוב בעקבות משיחא אעורר על דברי רמב"ן בפרשת בראשית על פסוק [ב' ג'] אשר ברא אלוקים לעשות, שם האריך לגלות קץ הכמוס ומרוב חשקו ותאותו לביאת משיח קירב חשבוננו להיות קרוב לזמנו ז"ל וטעה טעות גדול במח"כ [במחילת-כבודו] הרמה..."

לימים באו עוד וחלקו על החת"ס וקיצו באותו מטבע

לשון שהשתמש הוא על הרמב"ן "קירב חשבוננו להיות קרוב לזמנו" (כמבואר בכמה ספרים).

אבל לאור הביאור-קביעה של הרבי ('לקוטי שיחות' כרך כט עמ' 15 ואילך) אלו (הרמב"ן) ואלו (החת"ס) דברי אלוקים חיים, שהרי ביאר הרבי כך: "צדיקים וגדולי ישראל שלהם עינים מאירות רואים בגלות גופא... ענין הגאולה שבזה... גילו זמן השלימות - זמן הקץ... כדי שעבודת [התורה ומצוות] של בני-ישראל תהיה בהתאם לזה ויתווסף בעבודתם בפועל, ואין זה בכלל "חישוב קיצין" אלא זו חובתם לגלות זאת כדי לפעול אצל בני ישראל תוספת בעבודתם", עיין שם.

ונמצא שהרמב"ן בזמנו והחת"ס בזמנו כל אחד פעל פעולתו, בהתאם לצורך אז, וכתב את ה"קץ" שאכן התאים לזמנו, כדי לזרז את היהודים לעשות המוטל עליהם.

ממנהיג נדרש ללמד זכות על ישראל

בשיחות רבות נוספות לקראת חודש אלול (בעיקר משנת תשמ"ב ואילך) ובשיחות רבות נוספות (ראה גם התוועדות יום ב' דחג השבועות תשמ"ג סכ"ג ואילך - 'התוועדות תשמ"ג' כרך ג עמ' 1564 ואילך) - ובהרחבה בניסן תש"נ ובחורף תנש"א - הרבה הרבי להאריך אודות שלילת דיבור שלא בשבחם של ישראל, לא להשמיע "מוסר" ולדבר סרה בבניו של מקום.

"נאים הדברים כשהן יוצאים מפי עושיהן" - דברים המתאימים לרבי עפ"י מה שכתב הרדב"ז (שו"ת שני אלפים רצד): "כבר ידעת שאין הקב"ה חפץ שילמדו על בניו קטיגוריא ולא דלטוריא אלא סנגוריא וזכות, ורוצה שהצדיק יתפלל על הדור כאשר עשה אברהם אבינו ע"ה... וכי לא למד זה ממש רבו שהתפלל לפני כמה פעמים על עם ישראל ומסר נפשו עליהם... וילמד עליהם זכות כאשר עשה משה".

האיסור להשתמש בסגולות שבש"ס

בעת ביקור הגאון רבי פינחס מנחם אלתר (לימים בעל "פני מנחם") מגור (זצ"ל) בשנת תשמ"ג התבטא הרבי בין השאר ('בצל החכמה' עמ' 187):

נאמר בספרים כי אסור להשתמש בסגולות המובאות בש"ס - והמקור לדברים אלו הוא (נוסף על המצויין שם): ליקוטים שבסוף ספר מהר"ל הובא בהגהות רעק"א לז"ד שלו, א. ובים-של-שלמה חולין ח, יב. שהוא חרם הקדמונים.

- וראה גם שו"ת 'חוות יאיר' סימן רלדר.

ההרגל למידת מלכות - ביטול

בשבת-קודש פרשת בהעלותך תשכ"ז התבטא הרבי ('תורת מנחם' כרך נ' עמ' 80):
דוד המלך - אף שהי' מלך, והקפיד על כבוד מלכותו... מכל-
מקום, הי' אצלו ענין ה'ביטול' "אם לא שויתי ודוממתי" ... "כי
עני ואביון אני"...

וראה ב'דרך מצוותיך' מצות מינוי מלך פ"ב שהי'
דוד מרכבה לספירת המלכות (קח, ב ואילך). ויש
לציין ל'תומר דבורה' - להרמ"ק - פרק תשיעי: "היאך
ירגיל האדם עצמו במדת המלכות... שלא יתגאה...
ודוד התנהג במדה זו הרבה שאמר "כי יחיד ועני
אני"..."

מעלת שפת ה"אידיש"

בשיחת שבת-קודש פרשת יתרו תשמ"א ('לקוטי
שיחות' כרך כא עמ' 446 ואילך) באות ג' ביאר הרבי
בנוגע לשפת אידיש, שמזה גופא שבמשך כמה-וכמה
דורות דיברו רוב ישראל וגדולי ישראל האשכנזים
בשפה זו עד שנקראת "אידיש" - מוכח שיש מעלה
בשפה זו על שאר שפות, עיין שם.

ובשעתו ציינתי להעיר שמצינו על-דרך-זה בשו"ת
ויאמר יעקב חלק יורה-דעה סימן נ"ד שכותב: "אם
הורגלנו מאז נתפורנו בארצות, בלשוננו זה המדובר
הוא ה'זארגאן' עם היותו כלול מלשונות שונות...
בכל זאת חביבה היא אצלנו כלה"ק שנשתמשו בה
אבותינו עליהם-השלום לעניין שלא לשנות ולהמירו
בלשון אחר, עכ"ל.

וראה גם כן בלקוטי דיבורים ח"ג (תו, א) שמבאר
המדרש שלא שינו שמם ולשונם כו' (שמו"ר פ"א),
שהכוונה היא ש"מען רעדט אויף דער אידישער
גלות-שפראך..." [=מדברים בשפה היהודית-
גלותית] עכ"ל.

(הערות התמימים ואנ"ש כפר חב"ד גליון כט [י"א
ניסן תשמ"א] עמ' ה)

נקמתו של תלמיד חכם כ"נחש"

לביאורו המיוחד של הרבי במחז"ל (יומא כב, ע"ב
ואילך) ת"ח שאינו נוקם ונוטר כנחש - שהוא עושה

זאת מפני ציווי ה' ללא כל הנאה (וראה 'התקשרות'
גליון א' מג עמ' 9 ג' מקורות לפירוש זה), יש להוסיף
ולציין כמקור:

(א) ראה גם אמתחת בנימין (מינקוויץ תקנ"ו, לב,
א) בשם הריב"ש (נעתק ב'כרם חב"ד' (מונדשיין)
גליון 4 עמ' 146).

(ב) ספר 'ישמח משה' פ' תצא: "כך הת"ח הנוקם
ונוטר, יראה שלא יתנה מזה כלל וכלל... רק שיהיה
כולו כליל לה' להרבות כבודו וכבוד תורה הק'".

חברת שמחת עונג שבת ויום-טוב

עסקנו בעבר (בסידרת "גאון בחסד") במדור זה
בעריכת מגבית מיוחדת לצורכי החגים - עפ"י הוראת
הרבי ביום שני של ראש השנה תשל"ח ('לקוטי
שיחות' כרך יד עמ' 369 ואילך) וראה גם גליונות
א'קצ עמ' 10-11. א'רפב עמ' סו.

וראו להוסיף עוד כמה פרטים בנושא:
(א) ב'פרי עץ חיים' שער תפילת ר"ה פ"ז נאמר:
"וגם נכון.. להאכיל עניים על שלחנו".

- אבל בוודאי ישנם כאלה המתביישים [בדומה
למה שנאמר בלקו"ש כרך ז' שיחת חג-הפסח עמ'
48] להתארח על שולחנם של אחרים, ולהם יש לדאוג
(מבעוד מועד) לצרכי החגים (ושל תשרי המרובה
במועדות במיוחד). בדיוק כפי שזה ב"קיימחא
דפיסחא".

ודבר זה מתורץ בדברי הרבי שם (הערה 22):
"המדובר כאן והפליאה הוא על שאין מנהג קבוע
ומגבית ובפרסום בנוגע לחג-הסוכות וגם לראש-
השנה, ומשך זמן לפניהם וכו'".

(ב) לכללות המדובר בשיחה - ראה בהקדמתו של
הגאון רבי חיים פלאג' לספרו 'מועד כל חי' המעיד:
"...ואנכי הגבר ראתה עיני כמה בתים מעשירי עם
מלאים כל טוב... והם מתקוטטים... בדברי הבלים
שאיין בהם ממשות, ובפרט בבוא עליהם מועדים
וימים טובים וכו', ודקדקתי אחריהם, וראיתי שהסיבה
היא שאינם פותחים את ידיהם לחלק לעניים בחגים
ובמועדים כפי עושרם, ועל כן באה להם... וכדברי
רבותינו ורש"י, אם אתה משמח ארבעה שלי, אני
משמח ארבעה שלך..."

- אלא שהוא מתייחס להנותנים, והרבי מדגיש
בעיקר את צורך המקבלים הזקוקים להעזר!

עזרא (ונחמי')

(ג) בהערה 13 בשיחה כתב הרבי:

פסוק הוא בנחמי'... בבית יוסף ובשולחן-ערוך אדמו"ר-הזקן... פרש"י ביצה... כתב 'וכן כתוב (בספר) עזרא' - על-פי מאמר חז"ל (סנהדרין צג, סוף עמוד ב) לא נקרא ספרו (של נחמיה) על שמו. ולהעיר גם מבבא בתרא יד, ב...

וראה מ"ש בגליון א'רד עמ' 11-12.

ויש לומר שמקורו גם בדברי הרמב"ם הלכות איסורי ביאה פרק יב הלכה א:

"וכן מפורש ע"י עזרא: 'ואשר לא נתן בנותינו לעמי הארץ, ואת בנותיהם לא נקח לבנינו'" [הרמב"ם נקט בלשון המשנה (שקלים פרק א משנה ה')] "וכן הוא מפורש ע"י עזרא" לענין בנין ביהמ"ק ע"י גויים] בעוד שהוא פסוק בנחמי' י, לא.

ואכן כבר ציינו האחרונים שהרמב"ם (הל' ס"ת פרק שביעי הלכה טו) לא הזכיר ספר נחמי'!

תביעה מגבירים להוסיף בעצמם בלימוד התורה

רגיל היה הרבי לתבוע מגבירים ותומכי מוסדות תורה שבעצמם יוסיפו בלימוד התורה.

כך למשל באחת הפעמים כתב לרי"י גוטניק הי"ו:

בודאי יש לו קב[יעות] ע[תים] בנגלה ובחסידות.

וכיוצא-בזה לר' ישכר דוב (בערל) וייס ז"ל - ראה 'התקשרות' בעבר.

וראה גם בספר 'עצת הרבי תנחני' עמ' 11, 79. לכאורה ניתן היה לבאר זאת בפשטות כדי שיהיה להם מעלת ת"ח בעצמם - כמבואר במסכת ברכות לד, ב: אבל תלמידי חכמים עצמם כו'.

וראה גם רש"י עה"פ ברכה לג, ט. יששכר וזבולון, ויהא להם פנאי לעסוק בתורה.

וכן איתא גם ברש"י עה"פ במדבר ג, לח שיששכר וזבולון היו שכניו של משה וטוב לצדיק טוב לשכנו ונעשו גדולים בתורה.

אמנם באמת אין לדחוק בקביעה זו, כי הרבי דיבר כמה פעמים (ראה 'תורת מנחם' כרך יד עמ' 118) בעניין נשמות התועות שישנה החלוקה הכללית בין מארי תורה ומארי עובדין טבין, וציין שגם מארי עובדין טבין נדרשים לעסוק גם בתורה באופן 'רציני'.

הרבי בעמדת המהר"ל מפראג

בכפרת מקצת עוונות נתבאר בהדרן על מסכת יומא ('לקוטי שיחות' כרך יז ע' 177 ואילך), שם קובע הרבי על פי דברי רבי עקיבא בסיום המסכת "מה מקוה מטהר את הטמאים אף הקב"ה מטהר את ישראל" שרמזו יש כאן, כשם שמקוה מטהר גם את אלו שלאחרי הטבילה במקוה נשארם הם בטומאה, טהרה ממקצת טומאה, כך היא טהרתן של ישראל ע"י הקב"ה:

יכול יהודי לעשות (בינתיים) תשובה רק על חלק מעוונותיו והקב"ה מקבל את התשובה במקצת שעשה ומיד מכפר עליו "הקב"ה מטהר את ישראל".

לקביעתו זו של הרבי יש להצביע על מקור מפורש בדברי המהר"ל מפראג (נתיבות עולם נתיב התשובה פרק וא"ו) הכותב:

"ממדת טובו שאם עשה תשובה על מקצת חטאיו אף שלא עשה תשובה על כל חטאיו.. והי' ראוי כי מאחר שלא שב על הכל לא ינקה לו לכך אמר ונקח". אלא שהרבי בעצמו בשיחה מעיר בהערה על-כך מדברי רבינו הזקן באגרת התשובה פרק א': "שיגמור בלבו כו' ולא יעבור עוד כו' הן במצות עשה הן במצות לא תעשה".

ואכן מצינו ב'ערוך לנר' (ראש השנה ט, א) שפירש את הדמיון למקוה בצורה הפוכה מרבינו (וממסקנת המהר"ל) שדימה טהרת הקב"ה ע"י תשובה למקוה כמו שבמקוה צריך לטבול את כל חלקי הגוף כמו-כן כל יאמר אדם היום אעשה תשובה על חטא זה ומחר על חטא אחר אלא צריכה להיות התשובה על כל העבירות יחד [והיינו בדומה למ"ש באגרת-התשובה שם].

[וברור הדברים איתא גם ב'חובת הלבבות' המובא בלקו"ש חכ"ח עמ' 146 הערה 59. ואין כאן מקומו.] אלא שמסקנת הרבי מבוססת ומבוארת היטב בהשיחה: מפני שהקב"ה מטהר את ישראל: מכיון שגם הטהרה במקוה אינה באה בכוח עבודתו של ישראל, אלא מצד הקב"ה - היינו מצד ההתקשרות העצמית של ישראל עם הקב"ה, לכן אין בזה שום הגבלות, שזה נמשך בכל הזמנים ובכל סוגי המצבים, עד גם למי שגם לאחר הטהרה יש עליו עדיין טומאות אחרות, הנה גם לגבי הנה הקב"ה מטהר את ישראל.

[ייתכן שזו גם כוונת המהר"ל שכתב "וזה גם כן ממדת טובו"].

אהבת אחרון שבישראל

על אף הנוהג בעולם לבטל את צורך היחיד מפני הרבים, בשלוש סוגיות שונות ומרתקות מחדש הרבי ביאור נפלא במצוות אהבת ישראל • גשם הוא צורך חיוני אך יש רגשות חזקים ממנו • מנוחת הנפש אמיתית אפשרית רק כשכולם זוכים בנחלה • ומדוע חסרו מספר טעמים מהמן שירד במדבר? • סוגייה מרתקת מתורת רבינו, מעובדת בידי מערכת 'התקשרות'

שאלת הגשמים

החל מיום ז' מר-חשון מתחילים (בארץ ישראל) לשאול גשמים. מן הראוי היה להתחיל לבקש גשמים מיד בסיום חג הסוכות, שכן אז מסתיים איסוף התבואה מהשדות ונותר להמתין למטר שיבוא כדי לרכך את האדמה לצורך החריש הראשוני.

אלא שחכמים החליטו להתחשב ביהודים שעלו לרגל ממרחקים, שזמן החזרה לביתם ב'נהר פרת' שבקצה הגבול אורך 15 יום. כדי להימנע מלצער אותם בדרכם חזרה ממתנינים עם שאלת הגשמים עד שיגיע לבתיהם.

אנו מוצאים כאן דבר נפלא: למרות ששאלת גשמים היא צורך חיוני וקיומי ביותר לאדם, שכן הגשמים הם משאב חיוני בהיותם מצמיחים את המזון הנחוץ לחיי האדם, בכל זאת טובתו של אותו 'אחרון שבישראל' שלא יירטב בגשם בדרך הילוכו דוחה את שאלת הגשמים של כלל ישראל, למרות שזו שמדובר בענייני נוחיות בלבד!

מצד גודל העניין של אהבת ואחדות ישראל ששוררת בין כל עם ישראל, הרי שטובתו של 'אחרון שבישראל' נוגעת לכלל ישראל עד שכולם מאחרים את בקשת הגשמים, שהיא צורך חיוני ביותר כדי שיבוא לביתו בקלות ובנחת.

ויש להקשות: מצוות אהבת ישראל היא דבר נעלה מאוד, אך לפי פסק ההלכה שמביא הרמב"ם (הלכות

תפילה ב, ב) עולה שכאשר יהודי נזקק לדבר מה חלה עליו מצוות עשה לבקש אותו מה' מיד כשנזקק לו: "חייב מצוה זו... שיהא אדם... שואל צרכיו שהוא צריך להם בבקשה ובתחנה". ירידת הגשמים היא אפוא צורך חיוני מהמעלה הראשונה, ועל פי הלכה חלה על האדם חובה לבקש מה' את צרכיו, ובענייננו, שיריד גשמים מיד כשצריך להם! כיצד ניתן לדחות את הצורך ההלכתי בגשמים רק בגלל התחשבות בחוסר נוחיות של אדם אחר?

בנוסף, קיים איסור הלכתי לצער את הגוף, שכן "אין לאדם רשות על גופו כלל... לצערו בשום צער, אפילו במניעת איזה מאכל ומשקה" (שולחן ערוך אדמו"ר הזקן הלכות נזקי גוף ונפש ס"ד), וכיצד ניתן לעכב את ירידת הגשמים במשך 15 יום כשבזמן הזה נגרם צער לגוף?!

[ולחזוק הקושיות הנ"ל - הצורך בירידת הגשמים הוא דבר ודאי שכן ארץ ישראל זקוקה לגשמים מיד אחרי החג, ועיכוב הגשמים גורם באופן ודאי לצער הגוף, ומאידך, הדאגה ל'אחרון שבישראל' יכולה לעמוד בספק שכן ייתכן שאותו אדם לא התחייב בעלייה לרגל אם מפני שאין לו קרקע (פסחים ח, ב. ירושלמי פאה ג, ז), או לפי שאר האופנים שבהם פטור על פי תורה מעלייה לרגל (רמב"ם הלכות חגיגה פרק ב). אך לא זו בלבד שאנו דוחים את בקשת הגשמים, אלא גם נאסר לשאול גשמים עד ליום ז' [חשון]

הביאור הזה:
החובה ההלכתית לבקש את צרכיו מה' היא

כאשר האדם מרגיש את הצורך בדבר.

אך כאשר יהודי חדור ברגש של אהבת ואחדות ישראל כדרוש, הרי ביודעו שקיימת אפשרות (אפילו על הספק בלבד) שיהודי אחר, 'אחרון שבישראל' שנמצא בדרכו לביתו בנהר פרת יצטער

על הגשם שירטיב אותו בצעידתו, הרי שהוא מאבד את הצורך בירידת הגשמים, ובוודאי לא ייתכן שיהנה מגשמים שיצמיחו את שדותיו, בשעה שיש מקום לחשש שהדבר יגרום צער ליהודי אחר.

במצב כזה, שהיהודי לא מרגיש בצורך הגשם, אין חיוב הלכתי לבקש את צרכיו מה'.

גם איסור של צער הגוף נעדר, שכן, הגשם שירד ב-ר' חשון לא יצמיח את הלחם באותו יום, שהרי תהליך גידול והפקת הלחם אורך שבועות מספר, והצער הכרוך בהמתנה הינו תודעתי בלבד - מההבנה שבעתיד צמיחת התבואה תתעכב בגלל העיכוב בירידת הגשמים.

אבל ביודעו שיתכן שיהודי אחר יחוה צער גופני מהגשמים הללו - מתבטל אצלו כל רצון בירידת גשמים, וממילא, אין לו שום צער ברגש הלב או במוח מזה שאינו שואל גשמים, ואדרכה, אם ירד גשם לפני ז' בחשון הוא יצטער על צערו של 'אחרון שבישראל' שמתעכב בדרך!

נמצאנו למדים עד כמה גדולה הדגשת העניין של אהבת ואחדות ישראל, שלא זו בלבד שבגלל טובתו של 'אחרון שבישראל' מוכן יהודי לוותר על צרכיו, למרות שהוויתור גורם לו צער, אלא בהיותו חדור כל-כך ברגש של אהבת ישראל הוא לא מרגיש צורך בגשמים, וירידת הגשמים אף תצער

אותו ביודעו שקיימת אפשרות שהגשמים הללו יגרמו אי נעימות 'לאחרון שבישראל'.
עניין זה נפסק כדין בשולחן ערוך והוא מציג את כל בני-ישראל בוודאות כמי שחדורים ברגש של אהבת ישראל כדרוש, וכל יהודי, גם האדם הפשוט ביותר, מאבד כל רצון וצורך בירידת גשם בגלל חשש שיבוא על ידי כך צער ליהודי אחר.

(משיחת ליל ז' מר-חשון. תורת מנחם תשמ"ו ח"א עמוד 506)

הבאת ביכורים

חז"ל לומדים (קידושין לז, ב) שמצוות ביכורים חלה רק לאחר כיבוש וחלוקת הארץ, שנמשכו בפועל כ-14 שנה. עד לסיום הכיבוש והחילוק לא הביאו ביכורים.

מצוות הבאת הביכורים לבית-המקדש מביעה הודיה לקב"ה על הכניסה לארץ ישראל ועל ההנאה מפירותיה, וכדברי רש"י היא מבטאת את ההיפך מכפיות טובה - "שאיני כפוי טובה".

יש להבין:

יחידים מבני ישראל כבר זכו לקבל את חלקם בירושת הארץ ושדותיהם הצמיחו גידולים. הואיל וכך, מדוע עליהם להמתין 14 שנה עד שכל כלל ישראל יקבלו את חלקם בארץ, ולא להביא את ביכורי תבואתם תכף ומיד לקב"ה ולהוקיר תודה על כך? כאן באה לידי ביטוי עומק האחדות הפנימית של עם-ישראל. מצוות הבאת הביכורים באה לתת תודה על שלימות הטוב. לכן מביאים ביכורים רק מפירות שנשתבחה בהם ארץ ישראל, ובמיוחד "מקרא ביכורים", הנאמר רק "בזמן שמחה" (רש"י דברים כו, יא) מתוך הנאה ושמחת הלב.

כל עוד יש יהודי שעדיין לא קיבל את נחלתו, ועדיין חסרה לו השמחה של ירושת הארץ, פוגע הדבר גם בשמחתם של כל האחרים, גם מי שכבר

ואילמלי אלעזר בני עמי, מיום שנברא העולם ועד עכשיו, ואלמלי יותם בן עוזיהו עמנו מיום שנברא העולם ועד סופו.

כלומר, רבי שמעון בר יוחאי אחז שלמרות היותם יחידים ממש, ביכולתם להכריע את כל העולם כולו. מפני שרבי שמעון 'רואה' את כל ישראל בכל הדורות כולם כמציאות אחת ממש, ולכן מעשה של פרט בישראל נוגע לכלל כולו.

וכן להפך: כאשר ישנו דבר שיכול להזיק את המיעוט כדאי למנוע את העניין המזיק מהרוב, כדי שלא יהיה שום חשש, אפילו חשש רחוק ביותר שתגיע רעה זו למיעוט בישראל.

לכן נמנעו מכל עם ישראל מספר טעמים במן, כדי שהמניקות לא ישימו לב שכל ישראל נהנים ממאכלים טובים ויתאוו להם, ואז הן תינזקנה מהם. בשביל טובתן של המניקות כדאי למנוע מכל עם ישראל להנות מטעם המאכלים האלו.

מכאן אנו למדים עד היכן נדרשת ההשתדלות והדאגה למען טובתו של איש פרטי, אפילו אם הוא תינוק, כפי שאנו רואים שהקב"ה מנע מאכלים טובים מכל בני-ישראל כדי שלא יהיה חשש היזק לתינוקות היונקים.

אם כך בגשמיות, כל שכן שצריך להשתדל ולמסור את הנפש לדאוג לטובתם הרוחנית של קטנים וקטנות מישראל, ולדאוג שיקבלו חינוך על טהרת הקודש, באופן ש"גם כי יזקין לא יסור ממנה" (משלי כב, ו).

(ליקוטי שיחות חלק ל"ג עמוד 76)

קיבל את נחלתו, מצד האחדות הפנימית שבין כל בני ישראל. לכן עדיין אי-אפשר להביא ביכורים, מכיוון שאין כאן עדיין שלמות של שמחה.

רק לאחר שכל בני ישראל קיבלו את חלקם בארץ, ניתן להביא ביכורים ולהוקיר תודה בשמחה מושלמת.

(ליקוטי שיחות כרך ט, עמוד 152)

שומרים על התינוקות

התורה מספרת על הטענות שבני-ישראל השמיעו בפני משה רבינו במסעם במדבר: "זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים חנם את הקישואים ואת האבטחים ואת החציר ואת הבצלים ואת השומים" (יא, ה).

על המילים "את הקישואים מביא רש"י מהספרי (על הפסוק): "אמר רבי שמעון: מפני מה המן משתנה לכל דבר חוץ מאלו? מפני שהן קשים למניקות. אומרים לאשה אל תאכלי שום ובצל מפני התינוק..."

יש לשאול, מדוע מנע ה' מכל בני ישראל את טעמים של מינים אלו במן רק בגלל שהם טעמים שמזיקים למניקות - מיעוט קטן בייחס לכול עם-ישראל?

הביאור:

בעל המאמר אותו מביא רש"י בפירושו הוא רבי שמעון בר-יוחאי. שיטתו היא, שפעמים ייתכן שמיעוט מכריע את הרוב.

רבי שמעון אמר (סוכה מה, ב): "יכול אני לפטור את כל העולם כולו מן הדין מיום שנבראתי עד עתה,

רשב"י אחז שיחידים
יכולים להכריע את כל
העולם כולו. זה משום
שרבי שמעון 'רואה'
את כל ישראל בכל
הדורות כולם כמציאות
אחת ממש, ולכן
מעשה של יחיד ופרט
בישראל נוגע לכלל
כולו

עת לדעת

מאת עלידי הרב אברהם שמואל בוקיעט

הרבי מבקש לפרסם על-דבר חובת הציפיה לביאת משיח צדקנו

כ"ק אדמו"ר מעורר לפרסם את הדברים האמורים בספרים אודות הקיווי והדרישה לביאת משיח צדקנו, על ידי זה שכל אחד ישלח מכתב שבו יצטט מספרים אלו - לעשרה מישראל ולהציע לכל אחד ממקבלי המכתב לשלוח מכתב עם תוכן דומה לעוד עשרה מישראל, וכן הלאה.

(הקדמת היום יום בשלשלת היחס. תורת מנחם - התוועדות תשמ"ו ח"א ע' 538)

יום הולדת הרבנית רבקה, אשת כ"ק אדמו"ר מהר"ש נ"ע

יום הולדתה של אשת כ"ק אדמו"ר מהר"ש, הרבנית רבקה בת הרבנית חי' שרה (אשת הרה"ג הרה"ח ר' אהרן משקלאוו), בת כ"ק אדמו"ר האמצעי.

תקצ"ג

תשמ"ז

חשוון

חשוון

חשוון

תרס"ט

יום פטירת הרה"ק הרב זלמן אהרון, אחיו של כ"ק אדמו"ר הרש"ב נ"ע

יום פטירתו של הרה"ק ר' שניאור זלמן אהרן שניאורסאהן - הרז"א - בנו הגדול של כ"ק אדמו"ר מהר"ש, בגיל חמישים וחצי. מנוחתו כבוד בעיר וויטבסק.

ימים אחדים קודם פטירתו שרף את כל הכתבים שרשם במשך יותר משלושים שנה. הוא צבר את האפר וצררו בבד לבן, וביקש שיעשו אתו חסד של אמת להניחו בקברו, וכן עשו - - -

(שמועות וסיפורים ח"ג ע' 234)

מסופר:

כאשר נכנסו זקני החסידים ובראשם המשפיע המפורסם הרב החסיד ר' שמואל גרונם נ"ע לנחם את הוד כ"ק אדמו"ר הרש"ב נבג"מ על פטירת אחיו הנ"ל, כ"ק אדמו"ר נ"ע אמר להם בזה"ל: "איהר וייסט גאָר ניט וואָס אַ פליישיקער ברודער איז! [אינכם יודעים כלל מהו אח גשמי!...] "

(הלכות והלבוש ח"ב ע' ק)

'הקהלת קהילות' גם ביחיד

ו"המעשה הוא העיקר", שבכל מקום ומקום יש להקהיל יהודים ביום השבת ולדרוש לפנייהם מענייני דיומא ודברי תורה, בצירוף החלטות טובות. בין השיחות ניגנו ניגונים שמחים. יש לציין שרוב נושא ההתוועדות היה סביב הוראה מיוחדת זו.

שיחות ב' וג'

כאמור, עומדים אנו בשבת הפרטית הראשונה ולכן כאן המקום להזכיר ולעורר שוב על לימוד שיעורי החת"ת, נתינת צדקה ל'קרן השנה' ולהקהיל קהילות בכל שבת.

וגם כשאחד נמצא לבדו, מבלי שישנם יהודים נוספים מסביבו שיכול להקהיל אותם - הרי יכול להקהיל את עשרת כוחות נפשו (כידוע הסיפור בזה). ואדרבה, ישנה מעלה מיוחדת כשאדם נמצא ביחידות מאשר כשנמצא עם רבים, ולכן לא צריכה להיות לו עוגמת נפש מזה שנמצא ביחידות.

בשיחה השלישית התעכב הרבי על עניין הגשמים כפי שהוא בעבודת האדם - עבודה מלמטה למעלה, בהתאם לכך שנמצאים כעת בערב ז' מרחשון שבו שואלים על הגשמים בארץ ישראל.

ואף שכעת איננו נמצאים בארץ ישראל - אך מכיון ש"אחכה לו בכל יום שיבוא", נזכה בקרוב ממש להיות בארץ ישראל ולשאול על הגשמים.

בשיחה הרביעית הורה הרבי לאלו שהכניסו בקבוקי משקה שיבואו ויכריזו על פרטי האירוע שהם עושים ומהם יראו וכן יעשו, והוסיף, שיש לקבל החלטות טובות "עד אין סוף" בכל ג' הקוין של תורה עבודה וגמילות חסדים.

כשסיים אתה שיחה החל בחלוקת בקבוקי משקה.

יום שישי, ה' חשון

השבוע יצא 'ליקוט' מוגה מהשיחה שנאמרה באסרו חג כ"ד תשרי לאחר תפילת ערבית שזהו יום היארצייט של אמו זקנתו הרבנית הצדקנית מרת רחל ע"ה. בהערה הראשונה הרבי מעיר על התאריך כ"ד תשרי, וזה לשונו: "יום היארצייט דאמי זקנתי רחל הי"ד אשת הרה"ג וכו' וכו' ר' מאיר שלמה יאנובסקי ז"ל (ניקוליעב) - כמה שבועות בסיום חדשי הקיץ - כמה שנים הייתה בניקוליעב וטפלה בי וכו'" - [עד עתה לא היה ידוע בבירור אחר מי אומר הרבי קדיש ביום זה].

שבת פרשת נח, ו' חשון

בליל שבת קודש אחת התפילה הקהל התיישב לסדר ניגונים וחזרת דא"ת. הסדר הזה התחיל בשבת זו היות והשבתות קצרות, ובמקום הסדר ניגונים וכו' בזמן של 'רעוא דעוין' העבירו את זה לליל שבת קודש. מענה הרבי על זה היה "אזכיר על הציון".

כשנכנס לתפילות, הסתובב על מקומו והניף בידו להגברת השירה.

בשעה 13:30 נכנס הרבי להתוועדות.

תוכן השיחות:

שיחה א'

מכיוון שנמצאים אנו כעת בשבת הפרטית הראשונה של השנה (שהרי שבת בראשית היא שבת כללית), הרי זהו הזמן להתעכב בקשר לעבודה הפרטית שצריכה להיות בשבת והיא - כפי שמצינו "מעשה רב" בזמנו של משה רבנו וכן היה נהוג בכל הדורות, שבכל שבת היו מקהילים את בני ישראל והיו דורשים לפנייהם בעניינים דיומא (כפי שחז"ל דורשים על הפסוק "ויקהל משה").

תש"נ / יומן מבית חיינו

לאחר שביקש עבור אחד שסגור בביתו אמר: "כדאי שהוא יעסוק בעסקנות ציבורית".

להרב שיסגל שעבר עם בנו שמתחתן מחר אמר הרבי: "זה זמן רב שלא התראנו זוהי שמחה. מסתמא בינתיים הספקת להפוך עולם שלם."

הנ"ל: "חצי עולם אולי?"

הרבי: הלואי והיית מספיק להפוך חצי עולם. הנ"ל הציג את בנו שמתחתן מחר. הרבי ברכו ב"בנין עדי עד", נתן לו דולר נוסף ואמר שזה נוסף לפרוטה של הקידושין. הנ"ל אמר שמוסר תוכנית ברדיו, והרבי הגיב: "שהיה באופן של מי שיש לו מנה רוצה מאתים".

לאחד שעבר עם בנו שעושה בר-מצווה (כנראה האבא שופט) אמר הרבי: "שגם הוא יהיה שופט, כמו האבא. כוונתי שופט בשולחן ערוך".

אחד מאנ"ש שעבר עם ביתו (שלפני כן הכניסו 'פתק' בנוגע ל'שידוך' ולא הספיקו לקבל מענה) אמר הרבי: מזל-טוב, וברוך שיהיה בנין עדי עד. שאל איפה החתן, וכשענו שלא נמצא פה נתן לבת דולר נוסף ואמר שתתן את זה לחתן, והוסיף "עכשיו את נותנת לו, אבל אחרי החתונה הוא יתן לך כסף".

לאחד שרצה לבקש ברכה עבור חולה, אלא שבגלל שיש לו מספר שמות וחשב שלא יספיק לבקש ולכן החליט שלא לבקש, וכשעבר נתן לו דולר נוסף והוסיף שיהיה לרפואה שלימה (מבלי שהלה אמר משהו).

בשעה 15:30 לערך נסע הרבי לאוהל, וחזר בשעה 19:30 לערך.

אחר תפילות מנחה וערבית בירך קבוצה גדולה של נוסעים שרובים היו בחורים "פאר גזעונטער הייט. בשורות טובות והצלחה רבה. און זאָל זיין א שנת ניסים".

במשך כל השבוע הזה בירך נוסעים בנוסח הרגיל.

יום רביעי י' חשוון

הרבי נסע היום לאוהל (מחר תענית בה"ב). לפני שנכנס למכונית בדרכו למקווה נתן מטבע ניקל לאחד שנוסע היום. נסע לאוהל ב-13:30 לערך וחזר לפני השעה 19:00.

לאחרי שכולם סיימו להכריז, החל הרבי (שלא כרגיל) לנגן ניגון הקפות לאביו זצ"ל, ואח"כ הורה לחזן שינגן 'שיבנה בית המקדש'. כשסיימו הכריז אודות אמירת ברכה אחרונה, ונתן את המזונות והיין לרב משה ירוסלבסקי עבור הכנסת אורחים.

ההתוועדות הייתה קצרה מהרגיל והסתיימה ב-15:00.

דברים שאירעו לאחרונה

לר' איצ'קה גנצבורג, שהכין על פי הוראת הרבי את 'ספר התמימים' (חלק ראשון מט"ו אלול תרנ"ז עד תחילת תש"י) והכניסו לרבי לפני שמחת תורה, אמר: "ישר כוח. דאָס איז אַרויס געקומען שענער ווי האָב זיך געריכט" (זה יצא יותר יפה ממה ששיערתי).

בנוגע למוסד לבנות שהוקם בזמן האחרון ברוסיה, נשאל הרבי האם לקרוא לו בשם 'בית רבקה', והשיב: "הסכמה וברכה, אזכיר על הציון".

ליהודי שביקש ברכה להצליח לחזור לחצר הרבי בלי כל מניעות ועיכובים ענה: "כמובן כ"ז צ"ל עפ"י [=כמובן כל זה צריך להיות על-פי] חוק, אזכיר עה"צ".

יום ראשון, ז חשוון

הרבי נכנס לתפילה כשהוא לבוש בסירטוק משי. כשהגיע למקומו הסתובב לעבר הקהל סיבוב שלם כשמניף בידו הק' מספר פעמים. אחר התפילה נכנס לחדרו ולאחר מכן החל בחלוקת דולרים שנמשכה לערך עד השעה 14:30.

להלן כמה דברים שאירעו בשעת החלוקה.

לבחור שאמר לרבי שנוסע ללמוד בכפר חב"ד נתן דולר נוסף ואמר: "אַפּגעבן אויף (לתת ל) צדקה אין (ב) כפר חב"ד".

לאחד שביקש שלא יהיו לו "דאגות הפרנסה", אמר הרבי: "דאגות? דאס שטערט נאָר! ס' דאַרף זיין ביטחון בה" (=דאגות? זה רק מפריע! צריך להיות ביטחון בה").

לרב התמים ישראל לנדא שיוצא לשליחות בטורונטו נתן הרבי דולר נוסף ואמר: "דאָס איז די התחלה, זאָל זיין התחלה טובה".

פרשת נח

נבקעו כל מעיינות תהום רבה וארובות השמים נפתחו (ז,יא)

שני סוגי טרדות מונעות את האדם מעבודת ה':
"מעיינות תהום רבה" - טרדות הבאות מדברים פחותים וגשמיים, טרדות ודאגות הפרנסה וכיוצא בזה.
"ארובות השמים" - טרדות הנובעות מעניינים נעלים ורוחניים, כמו הטרדות של עסקנות ציבורית וכיוצא בזה.
 העצה לשני סוגי הטרדה היא (כנ"ל) - **"בוא אל התיבה"**, להיכנס אל תוך תיבות ואותיות התורה והתפילה.
 (לקוטי שיחות כרך א, עמ' 5)

ויהי הגשם על הארץ (ז,יב)

גם עניין בתורה שהוא בעל תוכן שלילי, כגון עונש המבול, הנה לפי הפירוש הרוחני - כפי שהתורה נלמדת בעולמות העליונים - כולו קודש. זהו שנאמר במדרש (בראשית-רבה פ"ה,א): **"מתחילת ברייתו של עולם לא היה קילוסו של הקב"ה עולה אלא מן המים... עמד דור המבול ומרד בו... אמר הקב"ה יפנו אלו ויעמדו ויבואו אותן שישבו בהן מקודם. הדא הוא דכתיב ויהי הגשם על הארץ"** ("הגשם, כלומר, אותו הגשם שהיה מששת ימי בראשית", רש"י). היינו, שמצב העולם במשך המבול דומה למצבו הנעלה בתחילת בריאתו - עולם המקלס את הקב"ה.

(לקוטי שיחות כרך ל, עמ' 16)

כשהורידן, הורידן ברחמים, שאם יחזרו יהיו גשמי ברכה (רש"י)

בוא וראה גודל מעלת התשובה. מאה ועשרים שנה האריך הקב"ה את אפו, אולי יחזרו אנשי הדור בתשובה, אך הם לא חזרו, דבר המעיד על עוצם ירידתם ושפלותם. ואף-על-פי-כן, גם לאחר שכבר התחיל המבול, היה הדבר תלוי באנשי דור המבול, ואילו חזרו אז בתשובה (ואפילו הרחור של תשובה), הרי בשעתא חדא וברגעא חדא, היו מי המבול נהפכים לגשמי ברכה.

(ספר השיחות תשמ"ח כרך א, עמ' 26)

נח איש צדיק תמים היה בדורותיו (ו,ט)

צדיק - צדקתו בקיום רצון ה' יתברך היתה באופן דתמים - בתמימות ובשלמות, במשך כל היום, לא רק בשעה שלמד והתפלל, אלא גם בשעה שאכל ושתה וכו'.

(משחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו)

בוא אתה וכל ביתך אל התיבה (ז,א)

הפירוש ב'לבוא' אל תיבות התורה והתפילה הוא ידיעה ברורה ומוחלטת שהעיקר הוא תורה ותפילה, ואילו כל שאר ענייני האדם הגשמיים (כדוגמת פרנסה) טפלים ומשניים.

בשעה שהכרה זו קבועה בנפש האדם - גם העיסוק עצמו נהפך להיות חלק מעבודת הבורא (או לפחות אמצעי למענה), ואין חשש שה'מים רבים' של עסקי הפרנסה ישטפו אותו.

(לקוטי שיחות, כרך א, עמ' 7-8)

ויבא נח ובניו ואשתו... אל התיבה (ז,ז)

'תיבה' רומזת לתיבות התורה והתפילה. אין אדם יכול להסתפק בכך שהוא עצמו נכנס לתיבות התורה והתפילה, כלומר, שנמצא במצב של קדושה ועילוי. מחובתו 'להכניס' גם את בני ביתו - **"בניו ואשתו"** - אל התיבה.

יתרה מזו: חז"ל אמרו (רש"י דברים ו) **"בניך"** - אלו התלמידים, ואשה' רומזת למקבל. **"בן"** ואשה' כוללים אפוא את כל בני-ישראל, כי כל בני-ישראל, שהם קומה אחת שלמה, מקבלים זה מזה.

כשאדם מכניס ל'תיבה' עוד יהודי, הוא זוכה לעזר ולסיוע מלמעלה בעבודתו הפרטית, ככתוב (פסוק טז), **"ויסגור ה' בעדו"**. וכפי שאמרו חז"ל (תמורה טז) שכאשר העשיר משפיע לעני, מתברכים שניהם, הן הנותן והן המקבל.

(לקוטי שיחות כרך א, עמ' 10-8)

לוח השבוע

הלכות ומנהגי חב"ד

שבת קודש פרשת נח

ו' במרחשוון

הפטרה: "רני עקרה... אמר מרחמך ה'" (ישעיה נד, א-י).
בקריאת התורה בפרשת 'לך-לך', במנחת שבת, וכן בימי שני וחמישי, קוראים לעליית 'לוי' עד 'והכנעני אז בארץ'; ולישראל: 'וירא ה' אל אברם... וחיתה נפשי בגללך'.¹
קידוש לבנה.

יום ראשון

ז' במרחשוון

מוצאי-שבת-קודש. בתפילת ערבית במוצאי-שבת-קודש זו, מתחילים בארץ-ישראל לשאול 'טל ומטר' בברכת השנים.³ בן ארץ-ישראל הנמצא בחוץ-לארץ וכן חו"ל הנמצא בארץ-ישראל - כל אחד מהם ישאל כבני הארץ שנמצא בה.⁴ אם התחיל לשאול בארץ-ישראל בז' במרחשוון ואחר-כך יצא לחו"ל, ממשיך לשאול כבני ארץ-ישראל; אך אם נעשה שליח ציבור - ישאל בחזרת-הש"ץ כבני חו"ל.⁵

אין מפסיקים להכריז 'טל ומטר' לפני תפילת שמונה-עשרה.⁶

שכח 'טל ומטר' ונזכר בתוך הברכה, קודם ה'" של סיום הברכה, חוזר ל'ותן טל ומטר' וממשיך כסדר. נזכר אחר שאמר ה'" שם, מסיים הברכה ואומר 'ותן טל ומטר לברכה' קודם 'תקע בשופר'.⁸ נזכר לאחר שהתחיל 'תקע', יאמר זאת בברכת 'שמע קולנו', לפני 'כי אתה

שומע". שכח גם שם, ונזכר אחר ה' של סיום הברכה, יסיים 'למדני חוקיך',⁹ יאמר 'ותן טל ומטר לברכה', וימשיך 'כי אתה שומע'. סיים הברכה, יאמר זאת שם. נזכר לאחר שהחל 'רצה', חוזר ל'ברך עלינו'. נזכר לאחר שסיים 'יהיו לרצון' האחרון, חוזר לראש התפילה.

שכח 'טל ומטר' ונזכר כשהגיע זמן התפילה הבאה, מתפלל בתפילה הבאה פעמיים שמונה-עשרה: הראשונה לחובת התפילה הנוכחית והשנייה כתשלומין לתפילה הקודמת. אולם אם נזכר אחר מנחת ערב-שבת, לא יתפלל בערבית של שבת שתיים. המסופק אם שאל 'טל ומטר', עד מלאות שלושים יום מהיום¹⁰ [השנה - עד ערבית אור לז' כסלו ולא עד בכלל], דינו כמי ששכח לאומרו.¹¹

יום שני

ח' במרחשוון

תענית 'שני' קמא. בימינו אלה, אין נוהגים בתעניות בה"ב¹², גם (ואדרבה - בעיקר) בחוגי החסידים. כמובן, הנוהגים להתענות - ימשיכו במנהגם הטוב, ואין להתיר להם אלא לצורך, כמו חולשת בריאות הגוף; אך חובת הכול היא להוסיף ב'ימי רצון' אלו בקו השמחה בגלוי, ב'פיקודי ה' ישרים, משמחי לב'.¹³

יום חמישי

י"א במרחשוון

תענית 'חמישי'.

(9) ע"פ לוח כולל-חב"ד, א' דחול-המועד סוכות, משערי-תשובה סי' קיד ס"ג בשם הריטב"א.
(10) אף הש"ץ אינו מוחזק עד ל' יום, ראה לקט ציונים והערות לשו"ע אמודה"ו סי' קיד ס"ט.
(11) על-פי שו"ע אדה"ו סי' קיד ס"ו, שערי-תשובה הנ"ל בשם הריטב"א, וקצות-השולחן סי' כא ס"ו.
(12) במדינות אשכנז נהגו להתענות בימי שני וחמישי ושני שאחרי המועדים פסח וסוכות, לפי מחשבים שגא מתוך משנתו ושמחת המועד באו לידי עבירה. והיו ממתינים עד שייצאו חודשי ניסן ותשרי (טושו"ע ושו"ע אדמוה"ו סי' תצב). היו מברכים את המתענים בשבת שלפני-כן, ואין מברכים אותם בשבת-מברכים-החודש, וגם לא בשבת ר"ח אייר או מרחשוון (שו"ע רבינו שם ס"ד).
(13) 'התועדיות' תשמ"ח ח"ג עמ' 852 ואילך, וראה שם ביאור טעמו של דבר - אם כי הרבי נשיא דורנו בעצמו הקפיד להתענות בתעניות אלו, ובחודש אייר תשמ"ח אף אמר באחד הצומות 'דברי כיבושין', שמהם נעתק האמור בפנים.

(1) ספר-המנהגים עמ' 23. לוח כולל-חב"ד.
(2) ספר-המנהגים עמ' 41. לוח כולל-חב"ד. הטעם הוא, כנראה, כדי להתחיל ולסיים בדבר טוב (רמ"א ס"ט קלח. ועיין שערי-אפרים שער ז ס"ז ונו"כ).
(3) שו"ע אדמוה"ו סי' קיז ס"א.
(4) והעיר על כך הרבי (שערי הלכה ומנהג אורח ח"א ע' ע). 'התקשרות' גיליון תרמ"ד עמ' 81: "צע"ג מפני מה לא פסקו שבדעתו לחזור - במשך ימי הגשמים - ישאל מטר בשומע תפילה כיחיד. ויש לעיין בברכי-יוסף, ואינו תחת-ידי' (בהתקשרות) שם צוין גם לס' אשי ישראל על הל' תפילה, פ"ג ס"ז, ושי"ו.
(5) קצות-השולחן סי' כא ס"י.
(6) לוח כולל-חב"ד. וע"פ ההנהגה בראש-חודש (ראה בגיליון 'התקשרות' הקודם; ובקל-וחומר ממנה) יש לטפוח על השולחן כדי להזכיר זאת לציבור, ואכן מסר הרה"ח ר"ל גרונר ע"ה, שלימבט זכרונו, פעם שאל אותו כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו למה לא טפחו על השולחן להזכיר אמירת טל ומטר.
(7) מכאן ואילך על-פי שו"ע אדמוה"ו סי' קיז ס"ד-ה, ולוח כולל-חב"ד.
(8) קצות-השולחן סי' כא ס"ט, דלא כערון-השולחן סי' קיז ס"ו.

שניים מקרא ואחד תרגום

שָׁלַשׁ מֵאוֹת אִמָּה אֶרֶךְ הַתְּבָה חֲמִשִּׁים אִמָּה
רַחֲבָה וּשְׁלֹשִׁים אִמָּה קוֹמָתָהּ: וַדִּין דַּמְעָבַד יְתָה
תֵּלֶת מָאָה אֲמִין אֶרְכָּא דְּתַבּוּתָא חֲמִשִּׁין אֲמִין
פְּתִיָּה וַתִּלְתִּין אֲמִין רומֶה: 11 צָהַר | תַּעֲשֶׂה
לְתֵבָה וְאֶל־אִמָּה תְּכַלְכֵּה תְּכַלְכֵּה מִלְּמַעְלָה וּפְתַח
הַתְּבָה בְּצִדָּהּ תִּשִּׂים תַּחְתִּים שְׁנַיִם וּשְׁלֹשִׁים
תַּעֲשֶׂה: צָהַר | תַּעֲשֶׂה לְתֵבָה וְאֶל־אִמָּה תְּכַלְכֵּה
מִלְּמַעְלָה וּפְתַח הַתְּבָה בְּצִדָּהּ תִּשִּׂים תַּחְתִּים
שְׁנַיִם וּשְׁלֹשִׁים תַּעֲשֶׂה: נְהוֹר תַּעֲבִיד לְתַבּוּתָא
וְלִאֲמָתָא תִּשְׁכַּלְכֵּה מִלְּעֵלָא וַתִּרְעָא דְּתַבּוּתָא
בְּסִטְרָה תִּשּׂוּי מְדוּרִין אֲרַעֲזִין תַּנְגִּין וַתִּלְתִּאֲזִין
תַּעֲבִידָהּ: 12 וְאִנִּי הִנְנִי מֵבִיא אֶת־הַמִּבּוּל מִיָּם
עַל־הָאָרֶץ לְשַׁחַת כָּל־בָּשָׂר אֲשֶׁר־בּוֹ רוּחַ חַיִּים
מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם כָּל אֲשֶׁר־בָּאָרֶץ יִגּוּעַ: וְאִנִּי הִנְנִי
מֵבִיא אֶת־הַמִּבּוּל מִיָּם עַל־הָאָרֶץ לְשַׁחַת כָּל־בָּשָׂר
אֲשֶׁר־בּוֹ רוּחַ חַיִּים מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם כָּל אֲשֶׁר־בָּאָרֶץ
יִגּוּעַ: וְאִנִּי הָאֵל אֲנִי מִיָּתִי יֵת טוֹפָנָא מִיָּא עַל
אֲרַעָא לְחַבְלָא כָּל בְּסָרָא דִּי בֵּה רִוְחָא דְּחַיִּי
מִתַּחַת שָׁמַיָא כָּל דִּי בָּאֲרַעָא יָמוּת: 13 וְהַקְמֵתִי
אֶת־כִּבְרִיתִי אִתְּךָ וּבֵאתָ אֶל־הַתְּבָה אַתָּה וּבְנֶיךָ
וְאִשְׁתְּךָ וְנִשְׁר־בְּנֶיךָ אִתְּךָ: וְהַקְמֵתִי אֶת־כִּבְרִיתִי
אִתְּךָ וּבֵאתָ אֶל־הַתְּבָה אַתָּה וּבְנֶיךָ וְאִשְׁתְּךָ וְנִשְׁר־
בְּנֶיךָ אִתְּךָ: וְאַקֵּם יֵת קִנְיִי עִמָּךְ וְתַעֲזֹל לְתַבּוּתָא
אַתָּה וּבְנֶיךָ וְאִתְּךָ וְנִשְׁר־בְּנֶיךָ עִמָּךְ: 14 וּמִכְלִי־חַיִּי
מִכְלִי־בָשָׂר שְׁנַיִם מִכְלִי תִּבְיָא אֶל־הַתְּבָה לְהַחְיֹת
אִתְּךָ זָכָר וְנִקְבָּה יְהִיו: וּמִכְלִי־חַיִּי מִכְלִי־בָשָׂר שְׁנַיִם
מִכְלִי תִּבְיָא אֶל־הַתְּבָה לְהַחְיֹת אִתְּךָ זָכָר וְנִקְבָּה
יְהִיו: וּמִכְלִי דְּחַיִּי מִכְלִי בְּסָרָא תִּרְזִין מִכְלִי תַעֲזִיל
לְתַבּוּתָא לְקִנְיָא עִמָּךְ זָכָר וְנִקְבָּה יְהִיו: 15 מִהָעוֹף
לְמִינֵהוּ וּמִן־הַבְּהֵמָה לְמִינֵהּ מִכְלִי רֶמֶשׂ הָאֲדָמָה
לְמִינֵהוּ שְׁנַיִם מִכְלִי יָבֹאוּ אֵלֶיךָ לְהַחְיֹת: מִהָעוֹף
לְמִינֵהוּ וּמִן־הַבְּהֵמָה לְמִינֵהּ מִכְלִי רֶמֶשׂ הָאֲדָמָה
לְמִינֵהוּ שְׁנַיִם מִכְלִי יָבֹאוּ אֵלֶיךָ לְהַחְיֹת: מַעֲזָא

ט אֵלֶּה תּוֹלְדֹת נֹחַ אִישׁ צְדִיק תָּמִים הָיָה
בְּדִרְתּוֹ אֶת־הָאֱלֹהִים הִתְהַלֵּךְ־נֹחַ: אֵלֶּה
תּוֹלְדֹת נֹחַ אִישׁ צְדִיק תָּמִים הָיָה בְּדִרְתּוֹ
אֶת־הָאֱלֹהִים הִתְהַלֵּךְ־נֹחַ: אֵלֶּה תּוֹלְדֹת נֹחַ
נֹחַ וְכָפַי שְׁלִים הָיָה בְּדִרְתּוֹ בְּדִסְלָמָא דִּי־יֵהוּד
נֹחַ: 1 וְיֹולֵד נֹחַ שְׁלֹשָׁה בָנִים אֶת־שֵׁם אֶת־חָם
וְאֶת־יֶפֶת: וְיֹולֵד נֹחַ שְׁלֹשָׁה בָנִים אֶת־שֵׁם אֶת־חָם
וְאֶת־יֶפֶת: וְאֹולִיד נֹחַ תִּלְתָּא בְּנִין יֵת שֵׁם יֵת חָם
וְיֵת יֶפֶת: 2 וַתִּשְׁחַת הָאָרֶץ לִפְנֵי הָאֱלֹהִים
וַתִּמְלֵא הָאָרֶץ חָמָס: וַתִּשְׁחַת הָאָרֶץ לִפְנֵי
הָאֱלֹהִים וַתִּמְלֵא הָאָרֶץ חָמָס: וַאֲתַחֲבֹלֶת אֲרַעָא
קָדָם 3 וְאֶת־מְלִיאֵת אֲרַעָא חֲטוּפִין: 4 וַיֵּרָא
אֱלֹהִים אֶת־הָאָרֶץ וְהִנֵּה נִשְׁחָתָה כִּי־הִשְׁחִית
כָּל־בָּשָׂר אֶת־דִּרְכּוֹ עַל־הָאָרֶץ: וַיֵּרָא אֱלֹהִים
אֶת־הָאָרֶץ וְהִנֵּה נִשְׁחָתָה כִּי־הִשְׁחִית כָּל־בָּשָׂר
אֶת־דִּרְכּוֹ עַל־הָאָרֶץ: וַחֲזָא 5 יֵת אֲרַעָא וְהָאֵל
אֶתַחֲבֹלֶת אֲרִי חֲבִילוֹ כָּל בְּסָרָא אֲנֵשׁ יֵת אֶרְחָה עַל
אֲרַעָא: 6 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְנֹחַ קֵץ כָּל־בָּשָׂר בָּא
לִפְנֵי כִי־מָלְאָה הָאָרֶץ חָמָס מִפְּנֵיהֶם וְהִנְנִי
מִשְׁחִיתָם אֶת־הָאָרֶץ: וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְנֹחַ קֵץ
כָּל־בָּשָׂר בָּא לִפְנֵי כִי־מָלְאָה הָאָרֶץ חָמָס מִפְּנֵיהֶם
וְהִנְנִי מִשְׁחִיתָם אֶת־הָאָרֶץ: וַאֲמַר 7 יֵת לְנֹחַ קָצָא
דְּכָל בְּסָרָא עֲלֵת לְקַדְמִי אֲרִי אֶת־מְלִיאֵת אֲרַעָא
חֲטוּפִין מִן קָדָם עוֹבְדֵיהוֹן בִּישְׂיָא וְהָאֵל אֲנִי
מִתְּכַלְהוֹן עִם אֲרַעָא: 8 עֲשֵׂה לָךְ תֵּבָת עֲצֵי־גִפְרִי
קָנִים תַּעֲשֶׂה אֶת־הַתְּבָה וְכִפְרֹת אַתָּה מִבֵּית
וּמִחוּץ בְּגִפְרִי: עֲשֵׂה לָךְ תֵּבָת עֲצֵי־גִפְרִי קָנִים
תַּעֲשֶׂה אֶת־הַתְּבָה וְכִפְרֹת אַתָּה מִבֵּית וּמִחוּץ
בְּגִפְרִי: עֲבִיד לָךְ תַּבּוּתָא דְּאֲעִין דְּקִדְרוֹס מְדוּרִין
תַּעֲבִיד יֵת תַּבּוּתָא וְתַחֲפִי יְתָה מִגּוֹ וּמִבְּרָא
בְּכַפְרָא: 9 וְהָאֵל אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה אַתָּה שְׁלֹשׁ מֵאוֹת
אִמָּה אֶרֶךְ הַתְּבָה חֲמִשִּׁים אִמָּה רַחֲבָה וּשְׁלֹשִׁים
אִמָּה קוֹמָתָהּ: 10 וְהָאֵל אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה אַתָּה

יומין עוד שבָּעָא אָנא מַחַת מַטְרָא עַל אַרְעָא
 אַרְבַּעִין יְמִין וְאַרְבַּעִין לֵילָן וְאַמְחִי יֵת כָּל
 יְקוּמָא דִּי עֲבַדַּת מַעַל אִפִּי אַרְעָא: ה וַיַּעַשׂ גַּח
 כָּכָל אֲשֶׁר־צִוָּהוּ יְהוָה: וַיַּעַשׂ גַּח כָּכָל אֲשֶׁר־צִוָּהוּ
 יְהוָה: וַעֲבַד גַּח כָּכָל דִּי פָקְדָה יי: ו וַלֵּן בְּנִי־שֵׁשׁ
 מֵאוֹת שָׁנָה וְהַמְּבּוּל הָיָה מֵיִם עַל־הָאָרֶץ: וְגַח
 בְּנִי־שֵׁשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וְהַמְּבּוּל הָיָה מֵיִם עַל־הָאָרֶץ:
 וְגַח בַּר שֵׁת מָאָה שָׁנִין וְטוֹפָנָא תְּהוּה מִיָּא עַל
 אַרְעָא: ז וַיָּבֹא גַח וְכָבְיוּ וְאַשְׁתּוּ וְנִשְׁרִבְנוּ אֹתוֹ
 אֶל־הַתְּבַהּ מִפְּנֵי מִי הַמְּבּוּל: וַיָּבֹא גַח וְכָבְיוּ
 וְאַשְׁתּוּ וְנִשְׁרִבְנוּ אֹתוֹ אֶל־הַתְּבַהּ מִפְּנֵי מִי
 הַמְּבּוּל: וַעֲלָל גַּח וּבְנוּהִי וְאַתְתָּה וְנִשִּׁי בְנוּהִי
 עִמָּה לְתַבּוּתָא מִן קֳדָם מִי טוֹפָנָא: ח מִן־הַבְּהֵמָה
 הַטְּהוֹרָה וּמִן־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר אֵינָנָה טְהוֹרָה וּמִן־
 הָעוֹף וְכָל אֲשֶׁר־רָמַשׁ עַל־הָאָדָמָה: מִן־הַבְּהֵמָה
 הַטְּהוֹרָה וּמִן־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר אֵינָנָה טְהוֹרָה וּמִן־
 הָעוֹף וְכָל אֲשֶׁר־רָמַשׁ עַל־הָאָדָמָה: מִן בַּעֲיִרָא
 דְּכִיָּא וּמִן בַּעֲיִרָא דִּי לִיתְהָא דְּכִיָּא וּמִן עוֹפָא וְכָל
 דִּי רַחַשׁ עַל אַרְעָא: ט שְׁנַיִם שְׁנַיִם בָּאוּ אֶל־גַּח
 אֶל־הַתְּבַהּ זָכָר וּנְקֵבָה בָּאֵשֶׁר צִוָּה אֱלֹהִים
 אֶת־גַּח: שְׁנַיִם שְׁנַיִם בָּאוּ אֶל־גַּח אֶל־הַתְּבַהּ זָכָר
 וּנְקֵבָה בָּאֵשֶׁר צִוָּה אֱלֹהִים אֶת־גַּח: תְּרִין תְּרִין עֲלוּ
 לֹות גַּח לְתַבּוּתָא דְּכָר וּנְקֵבָא כְּמָא דִּי פָקִיד יי יֵת
 גַּח: י וַיְהִי לְשִׁבְעַת הַיָּמִים וּמִי הַמְּבּוּל הָיוּ
 עַל־הָאָרֶץ: וַיְהִי לְשִׁבְעַת הַיָּמִים וּמִי הַמְּבּוּל הָיוּ
 עַל־הָאָרֶץ: וַהֲוָה לְזָמֵן שְׁבַעַת יוֹמִין וּמִי טוֹפָנָא
 הָיוּ עַל אַרְעָא: יא בְּשַׁנַּת שְׁשִׁי־מֵאוֹת שָׁנָה לְחַיֵּי־
 גַּח בַּחֲדָשׁ הַשְּׁנִי בְּשִׁבְעַת־עָשָׂר יוֹם לְחֹדֶשׁ בְּיוֹם
 הַזֶּה נִבְקְעוּ כָּל־מַעֲיֵנוֹת תְּהוֹם רַבָּה וְאַרְבַּת
 הַשָּׁמַיִם נִפְתְּחוּ: בְּשַׁנַּת שְׁשִׁי־מֵאוֹת שָׁנָה לְחַיֵּי־גַח
 בַּחֲדָשׁ הַשְּׁנִי בְּשִׁבְעַת־עָשָׂר יוֹם לְחֹדֶשׁ בְּיוֹם הַזֶּה
 נִבְקְעוּ כָּל־מַעֲיֵנוֹת תְּהוֹם רַבָּה וְאַרְבַּת הַשָּׁמַיִם
 נִפְתְּחוּ: בְּשַׁנַּת שֵׁת מָאָה שָׁנִין לְחַיֵּי גַּח בִּירְחָא
 תַּנְיָנָא בְּשִׁבְעַת עֶשְׂרָא יוֹמָא לִירְחָא בְּיוֹמָא הַדִּין

לְזִנּוּהִי וּמִן בַּעֲיִרָא לְזִנּוּהִי וּמִכָּל רַחַשָּׁא דְאַרְעָא
 לְזִנּוּהִי תְּרִין מִכָּל יַעֲלִין לְוֹתֵךְ לְקִימָא: כא וְאַתָּה
 קַח־לָךְ מִכָּל־מֵאֵכֶל אֲשֶׁר יֵאָכֵל וְאַסְפֹּת אֱלִיד
 וְהָיָה לָךְ וְלָהֶם לְאֹכְלָה: וְאַתָּה קַח־לָךְ מִכָּל־
 מֵאֵכֶל אֲשֶׁר יֵאָכֵל וְאַסְפֹּת אֱלִיד וְהָיָה לָךְ וְלָהֶם
 לְאֹכְלָה: וְאַתָּה סֵב לָךְ מִכָּל דִּמְתַּאכֵּל וְתַכְנוּשׁ
 לְוֹתֵךְ וְהָיָה לָךְ וְלָהוֹן לְמִיכָל: כב וַיַּעַשׂ גַּח כָּכָל
 אֲשֶׁר צִוָּה אֹתוֹ אֱלֹהִים בְּן עֶשְׂה: וַיַּעַשׂ גַּח כָּכָל
 אֲשֶׁר צִוָּה אֹתוֹ אֱלֹהִים בְּן עֶשְׂה: וַעֲבַד גַּח כָּכָל דִּי
 פָקִיד יְתָה יי בֶּן עֲבַד:
 שני א וַיֹּאמֶר יְהוָה לְגַח בְּא־אֹתָהּ וְכָל־בֵּיתֵךְ
 אֶל־הַתְּבַהּ בִּי־אֹתֵךְ רְאִיתִי צָדִיק לִפְנֵי בְּדוֹר
 הַזֶּה: וַיֹּאמֶר יְהוָה לְגַח בְּא־אֹתָהּ וְכָל־בֵּיתֵךְ אֶל־
 הַתְּבַהּ בִּי־אֹתֵךְ רְאִיתִי צָדִיק לִפְנֵי בְּדוֹר הַזֶּה:
 וַאֲמַר יי לְגַח עוֹל אַתָּה וְכָל אֲנָשׁ בֵּיתֵךְ לְתַבּוּתָא
 אָרִי יִתֵּךְ חֲזִיתִי זָכָא קְדָמִי בְּדָרָא הַדִּין: כ מִכָּל א
 הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה תִּקַּח־לָךְ שְׁבַעַת שְׁבַעַת אִישׁ
 וְאַשְׁתּוּ וּמִן־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר לֹא טְהוֹרָה הִוא
 שְׁנַיִם אִישׁ וְאַשְׁתּוּ: מִכָּל א הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה
 תִּקַּח־לָךְ שְׁבַעַת שְׁבַעַת אִישׁ וְאַשְׁתּוּ וּמִן־הַבְּהֵמָה
 אֲשֶׁר לֹא טְהוֹרָה הִוא שְׁנַיִם אִישׁ וְאַשְׁתּוּ: מִכָּל
 בַּעֲיִרָא דְּכִיָּא תִּסַּב לָךְ שְׁבַעַת שְׁבַעַת דְּכָר וּנְקֵבָא
 וּמִן בַּעֲיִרָא דְלֹא אִיתְהָא דְּכִיָּא הִיא תְּרִין דְּכָר
 וּנְקֵבָא: ג גַּם מֵעוֹף הַשָּׁמַיִם שְׁבַעַת שְׁבַעַת זָכָר
 וּנְקֵבָה לַחַיּוֹת זָרַע עַל־פְּנֵי כָּל־הָאָרֶץ: גַּם מֵעוֹף
 הַשָּׁמַיִם שְׁבַעַת שְׁבַעַת זָכָר וּנְקֵבָה לַחַיּוֹת זָרַע
 עַל־פְּנֵי כָּל־הָאָרֶץ: אף מֵעוֹפָא דְשָׁמַיָא שְׁבַעַת
 שְׁבַעַת דְּכָר וּנְקֵבָא לְקִימָא זָרַעַא עַל אִפִּי כָל
 אַרְעָא: ד פִּי לְיָמִים עוֹד שְׁבַעַת אֹנְכִי מִמַּטִּיר
 עַל־הָאָרֶץ אַרְבַּעִים יוֹם וְאַרְבַּעִים לַיְלָה וּמַחֲיִיתִי
 אֶת־כָּל־הַיְּקוּם אֲשֶׁר עָשִׂיתִי מֵעַל פְּנֵי הָאָדָמָה:
 פִּי לְיָמִים עוֹד שְׁבַעַת אֹנְכִי מִמַּטִּיר עַל־הָאָרֶץ
 אַרְבַּעִים יוֹם וְאַרְבַּעִים לַיְלָה וּמַחֲיִיתִי אֶת־כָּל־
 הַיְּקוּם אֲשֶׁר עָשִׂיתִי מֵעַל פְּנֵי הָאָדָמָה: אָרִי לְזָמֵן

וַיִּנְטְלוּ יָת תְּבוּתָא וְאַתְרַמַּת מַעַל אֲרַעָא: י' וַיִּגְבְּרוּ
הַמֵּיִם וַיִּרְבוּ מְאֹד עַל־הָאָרֶץ וַתִּלָּךְ הַתִּבְּהָ
עַל־פְּנֵי הַמַּיִם: וַיִּגְבְּרוּ הַמֵּיִם וַיִּרְבוּ מְאֹד עַל־
הָאָרֶץ וַתִּלָּךְ הַתִּבְּהָ עַל־פְּנֵי הַמַּיִם: וַתְּקִיפוּ מֵיָא
וּסְגִיאוֹ לַחֲדָא עַל אֲרַעָא וּמַהֲלָכָא תְּבוּתָא עַל אֲפִי
מֵיָא: י" וְהַמֵּיִם גָּבְרוּ מְאֹד מְאֹד עַל־הָאָרֶץ
וַיִּכְסּוּ כָּל־הַהָרִים הַגְּבוּהִים אֲשֶׁר־תַּחַת כָּל־
הַשָּׁמַיִם: וְהַמֵּיִם גָּבְרוּ מְאֹד מְאֹד עַל־הָאָרֶץ וַיִּכְסּוּ
כָּל־הַהָרִים הַגְּבוּהִים אֲשֶׁר־תַּחַת כָּל־הַשָּׁמַיִם: וּמֵיָא
תְּקִיפוּ לַחֲדָא לַחֲדָא עַל אֲרַעָא וְאַתְחַפִּיאוּ כָּל
טוּרֵיָא רֵמֵיָא דִּי תַּחוּת כָּל שְׂמֵיָא: כ' חֲמֹשׁ עֶשְׂרֵה
אַמָּה מִלְּמַעְלָה גָּבְרוּ הַמֵּיִם וַיִּכְסּוּ הַהָרִים: חֲמֹשׁ
עֶשְׂרֵה אַמָּה מִלְּמַעְלָה גָּבְרוּ הַמֵּיִם וַיִּכְסּוּ הַהָרִים:
חֲמֵשׁ עֶשְׂרִי אַמִּין מִלְּעֵלָא תְּקִיפוּ מֵיָא וְאַתְחַפִּיאוּ
טוּרֵיָא: כא וַיִּגְוַעַ כָּל־בֶּשֶׂר | הָרִמָּשׁ עַל־הָאָרֶץ
בָּעוֹף וּבַבְּהֵמָה וּבַחַיָּה וּבְכָל־הַשָּׂרֵץ הַשָּׂרֵץ
עַל־הָאָרֶץ וְכָל הָאָדָם: וַיִּגְוַעַ כָּל־בֶּשֶׂר | הָרִמָּשׁ
עַל־הָאָרֶץ בָּעוֹף וּבַבְּהֵמָה וּבַחַיָּה וּבְכָל־הַשָּׂרֵץ
הַשָּׂרֵץ עַל־הָאָרֶץ וְכָל הָאָדָם: וּמִית כָּל בֶּשֶׂרָא
דִּרְחַשׁ עַל אֲרַעָא בַּעֲפֹא וּבַבְּעִירָא וּבַחַיָּתָא וּבְכָל
רְחֻשָּׁא דִּרְחַשׁ עַל אֲרַעָא וְכָל אֲנָשָׁא: כב כָּל אֲשֶׁר
נִשְׁמַת־רוּחַ חַיִּים בָּאֲפִיו מִכָּל אֲשֶׁר בַּחֲרֵבָה
מָתוּ: כָּל אֲשֶׁר נִשְׁמַת־רוּחַ חַיִּים בָּאֲפִיו מִכָּל אֲשֶׁר
בַּחֲרֵבָה מָתוּ: כָּל דִּי נִשְׁמַתָּא רוּחָא דְחַיִּין
בְּאַנְפוּהִי מִכָּל דִּי בִּיבְשָׁתָא מִיתוּ: כג וַיָּמָח אֶת־
כָּל־חַיִּיִּם | אֲשֶׁר | עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה מֵאָדָם
עַד־בְּהֵמָה עַד־רִמָּשׁ וְעַד־עוֹף הַשָּׁמַיִם וַיִּמָּחוּ
מִן־הָאָרֶץ וַיִּשְׁאָר אֲדָמָה וְאִשָּׁר אֶתּוּ בַּתִּבְּהָ:
וַיָּמָח אֶת־כָּל־חַיִּיִּם | אֲשֶׁר | עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה
מֵאָדָם עַד־בְּהֵמָה עַד־רִמָּשׁ וְעַד־עוֹף הַשָּׁמַיִם
וַיִּמָּחוּ מִן־הָאָרֶץ וַיִּשְׁאָר אֲדָמָה וְאִשָּׁר אֶתּוּ בַּתִּבְּהָ:
וּמָחָא יָת כָּל יְקוּמָא דִּי עַל אֲפִי אֲרַעָא מֵאֲנָשָׁא
עַד בְּעִירָא עַד רְחֻשָּׁא וְעַד עוֹפָא דְשָׂמֵיָא
וְאַתְמַחִיאוּ מִן אֲרַעָא וְאַשְׁתָּאֵר בָּרַם נַח וְדִי עֻמָּה

אֲתַבְּזְעוּ כָּל מְבוּעֵי תְּהוֹמָא רַבָּא וְכוּי
שְׂמֵיָא אֲתַפְּתַחוּ: י' וַיְהִי הַגֶּשֶׁם עַל־הָאָרֶץ
אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה: וַיְהִי הַגֶּשֶׁם עַל־
הָאָרֶץ אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה: וַהֲוָה מִטְרָא
נַחַת עַל אֲרַעָא אַרְבָּעִין יָמִין וְאַרְבָּעִין לַיְלֹון:
י' בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה בָּא נֹחַ וְשֵׁם־וָחָם וַיִּפֹּת
בְּנֵי־נֹחַ וְאִשְׁת נֹחַ וּשְׁלֹשֶׁת נְשֵׁי־בָנָיו אֵתָם
אֶל־הַתִּבְּהָ: בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה בָּא נֹחַ וְשֵׁם־וָחָם
וַיִּפֹּת בְּנֵי־נֹחַ וְאִשְׁת נֹחַ וּשְׁלֹשֶׁת נְשֵׁי־בָנָיו אֵתָם
אֶל־הַתִּבְּהָ: בְּכָרֵן יוּמָא חֲדִין עָלָא נֹחַ וְשֵׁם וָחָם
וַיִּפֹּת בְּנֵי נֹחַ וְאִתָּת נֹחַ וַתִּלְתָּא נְשֵׁי בְנוֹהִי עִמָּהוֹן
לַתְּבוּתָא: י' הָמָּה וְכָל־חַיָּה לְמִינָהּ וְכָל־
הַבְּהֵמָה לְמִינָהּ וְכָל־הָרִמָּשׁ הָרִמָּשׁ עַל־הָאָרֶץ
לְמִינָהּ וְכָל־הָעוֹף לְמִינָהּ כָּל צִפּוֹר כָּל־כְּנָף:
הָמָּה וְכָל־חַיָּה לְמִינָהּ וְכָל־הַבְּהֵמָה לְמִינָהּ וְכָל־
הָרִמָּשׁ הָרִמָּשׁ עַל־הָאָרֶץ לְמִינָהּ וְכָל־הָעוֹף
לְמִינָהּ כָּל צִפּוֹר כָּל־כְּנָף: אֲנוּן וְכָל חֵיתָא לְזִנָּה
וְכָל בְּעִירָא לְזִנָּה וְכָל רְחֻשָּׁא דִּרְחַשׁ עַל אֲרַעָא
לְזִנָּה וְכָל עוֹפָא לְזִנָּה וְכָל צִפּוֹר כָּל דְּפָרַח:
ט' וַיָּבֹאוּ אֶל־נֹחַ אֶל־הַתִּבְּהָ שְׁנַיִם שְׁנַיִם מִכָּל־
הַבֶּשֶׂר אֲשֶׁר־בּוֹ רוּחַ חַיִּים: וַיָּבֹאוּ אֶל־נֹחַ אֶל־
הַתִּבְּהָ שְׁנַיִם שְׁנַיִם מִכָּל־הַבֶּשֶׂר אֲשֶׁר־בּוֹ רוּחַ
חַיִּים: וַעֲלוּ עִם נֹחַ לַתְּבוּתָא תְּרִין תְּרִין מִכָּל
בֶּשֶׂרָא דִּי בֵּה רוּחָא דְחַיִּי: ט' וַתָּבֹאִים זָכָר וּנְקֵבָה
מִכָּל־בֶּשֶׂר כָּאוּ בְּאִשָּׁר צִוָּה אֹתוֹ אֱלֹהִים וַיִּסְגֹּר
יְהוָה בַּעֲדוֹ: וַתָּבֹאִים זָכָר וּנְקֵבָה מִכָּל־בֶּשֶׂר כָּאוּ
בְּאִשָּׁר צִוָּה אֹתוֹ אֱלֹהִים וַיִּסְגֹּר יְהוָה בַּעֲדוֹ: וַעֲלִיָּא
דְּכָר וּנְקֵבָא מִכָּל בֶּשֶׂרָא עָלוּ כְּמָא דִּי פְקִיד יָתָה
י' וַאֲגֹן י' (בְּמִימְרָה) עֲלוּהִי:

שְׁלִישִׁי י' וַיְהִי הַמַּבּוּל אַרְבָּעִים יוֹם עַל־הָאָרֶץ
וַיִּרְבוּ הַמֵּיִם וַיִּשְׂאוּ אֶת־הַתִּבְּהָ וַתָּרֶם מַעַל
הָאָרֶץ: וַיְהִי הַמַּבּוּל אַרְבָּעִים יוֹם עַל־הָאָרֶץ וַיִּרְבוּ
הַמֵּיִם וַיִּשְׂאוּ אֶת־הַתִּבְּהָ וַתָּרֶם מַעַל הָאָרֶץ: וַהֲוָה
טוֹפָנָא אַרְבָּעִין יוּמִין עַל אֲרַעָא וּסְגִיאוֹ מֵיָא

בתבואת: כו ויגברו המים על־הארץ חמשים ומאת יום: ויגברו המים על־הארץ חמשים ומאת יום: ותקיפו מֵיָא על ארעא מָאָה וחמשים יומין: א ויזכר אֱלֹהִים אֶת־נֶחַ וְאֶת כָּל־הַחַיָּה וְאֶת כָּל־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר אִתּוֹ בַּתֵּבָה וַיַּעֲבֹר אֱלֹהִים רוּחַ עַל־הָאָרֶץ וַיִּשְׁכּוּ הַמַּיִם: ויזכר אֱלֹהִים אֶת־נֶחַ וְאֶת כָּל־הַחַיָּה וְאֶת־כָּל־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר אִתּוֹ בַּתֵּבָה וַיַּעֲבֹר אֱלֹהִים רוּחַ עַל־הָאָרֶץ וַיִּשְׁכּוּ הַמַּיִם: ודכיר יי ית נח וית כל חיתא וית כל בעירא די עמה בתבואת ואעבר יי רוחא על ארעא ונחו מֵיָא: ג ויסכרו מעינת תהום וארבת השמים ויכלא הגשם מן־השמים: ויסכרו מעינת תהום וארבת השמים ויכלא הגשם מן־השמים: ואסתכרו מבועי תהומא וכני שמיא ואתפלי מטרא מן שמיא: ג וישבו המים מעל הארץ הלוד ושוב ויחסרו המים מקצה חמשים ומאת יום: וישבו המים מעל הארץ הלוד ושוב ויחסרו המים מקצה חמשים ומאת יום: ותבו מֵיָא מעל ארעא אזלין ותכין וחסרו מֵיָא מסוף מָאָה וחמשים יומין: ד ותנח התבה בחדש השביעי בשבעה־עשר יום לחדש על הרי אררט: ותנח התבה בחדש השביעי בשבעה־עשר יום לחדש על הרי אררט: ונחת תבואת בירחא שביעאה בשבעת עשר יומא לירחא על טורי קרדו: ה והמים היו הלוד וחסור עד החדש העשירי בעשירי באחד לחדש נראו ראשי ההרים: והמים היו הלוד וחסור עד החדש העשירי בעשירי באחד לחדש נראו ראשי ההרים: ומֵיָא הוו אזלין וחסרין עד ירחא עשיראה בעשיראה בחד לירחא אתחזאו רישי טוריא: ו ויהי מקץ ארבעים יום ויפתח נח את־חלון התבה אשר עשה: ויהי מקץ ארבעים יום ויפתח נח את־חלון התבה אשר עשה: והיה מסוף ארבעין יומין ויפתח נח ית פות תבואת די עבד: ז וישלח

את־העֶרֶב ויצא ושוב עד־יבֹשֶׁת הַמַּיִם מעל הארץ: וישלח את־העֶרֶב ויצא ושוב עד־יבֹשֶׁת הַמַּיִם מעל הארץ: וישלח ית ערבא ויפס מפס ותיב עד דיבֹשֶׁת מֵיָא מעל ארעא: ח וישלח את־היונה מאתו לראות הקלו המים מעל פני האדמה: וישלח את־היונה מאתו לראות הקלו המים מעל פני האדמה: וישלח ית יונה מלותה למחזי הקליאו מֵיָא מעל אפי ארעא: ט ולא־מצאה היונה מנוח לכף־רגלה ותשב אליו אל־התבה ביימים על־פני כל־הארץ וישלח ידו ויקחה ויבא אתה אליו אל־התבה: ולא־מצאה היונה מנוח לכף־רגלה ותשב אליו אל־התבה ביימים על־פני כל־הארץ וישלח ידו ויקחה ויבא אתה אליו אל־התבה: ולא אשפחת יונה מנח לפרסת רגלה ותבת לותה לתבואת ארי מֵיָא על אפי כל ארעא ואושיט ידה ונסבה ואעיל יתה לותה לתבואת: י ויחל עוד שבעת ימים אחרים ויסף שלח את־היונה מן־התבה: ויחל עוד שבעת ימים אחרים ויסף שלח את־היונה מן־התבה: ואוריו עוד שבִּעָא יומין אחרנין ואוסיף שלח ית יונה מן תבואת: יא ותבא אליו היונה לעת ערב והנה עלה־זית טרף בפיה וידע נח בייקלו המים מעל הארץ: ותבא אליו היונה לעת ערב והנה עלה־זית טרף בפיה וידע נח בייקלו המים מעל הארץ: ואתה לותה יונה לעדן רמשא והא טרף ויתא תביר נחית בפומה וידע נח ארי קליאו מֵיָא מעל ארעא: יב ויחל עוד שבעת ימים אחרים וישלח את־היונה ולא־יספה שוב־אליו עוד: ויחל עוד שבעת ימים אחרים וישלח את־היונה ולא־יספה שוב־אליו עוד: ואוריו עוד שבִּעָא יומין אחרנין וישלח ית יונה ולא אוסיפת למתוב לותה עוד: יג ויהי באחת ושש־מאות שנה בראשון באחד לחדש חרבו המים מעל הארץ ויסר נח את־

מִכְסָּה תַּתְּכָה וַיֵּרָא וְהִנֵּה חֲרָבוֹ פָּנֵי הָאֲדָמָה:
וַיְהִי בֹאֲחַת וְשֵׁשׁ־מֵאוֹת שָׁנָה בְּרֹאשׁוֹן בְּאַחַד
לְחֹדֶשׁ חֲרָבוֹ הַמָּיִם מַעַל הָאָרֶץ וַיִּסַּר נָח אֶת־
מִכְסָּה תַּתְּכָה וַיֵּרָא וְהִנֵּה חֲרָבוֹ פָּנֵי הָאֲדָמָה:
וְהָיָה בִשְׁתֵּי מָאָה וְחָד שָׁנִין בְּקִדְמָאָה בְּחַד לִירְחָא
נִגְבוּ מִיָּא מַעַל אֲרָעָא וְאַעְדֵּי נָח יֵת חוֹפָאָה
דְּתַבּוּתָא וְחִזָּא וְהָא נִגְבוּ אִפִּי אֲרָעָא: י' וּבְחֹדֶשׁ
הַשְּׁנִי בִשְׁבָעָה וְעֶשְׂרִים יוֹם לְחֹדֶשׁ יִבְשָׁה
הָאָרֶץ: וּבְחֹדֶשׁ הַשְּׁנִי בִשְׁבָעָה וְעֶשְׂרִים יוֹם
לְחֹדֶשׁ יִבְשָׁה הָאָרֶץ: וּבִירְחָא תִּנְנָא בְּעֶשְׂרִין
וּשְׁבָעָא יוֹמָא לִירְחָא יְבִישַׁת אֲרָעָא: ס
רביעי טו וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶל־נֹחַ לֵאמֹר: וַיְדַבֵּר
אֱלֹהִים אֶל־נֹחַ לֵאמֹר: וּמִלִּיל יִי עִם נֹחַ לְמִימְרָא:
טז צֵא מִן־הַתְּבֹהֶה אַתָּה וְאַשְׁתְּךָ וּבְנֶיךָ וּנְשֵׁי
בְנֶיךָ אִתְּךָ: צֵא מִן־הַתְּבֹהֶה אַתָּה וְאַשְׁתְּךָ וּבְנֶיךָ
וּנְשֵׁי־בְנֶיךָ אִתְּךָ: פּוֹק מִן תַּבּוּתָא אֶת וְאַתְּמָךְ וּבְנֶיךָ
וּנְשֵׁי בְנֶיךָ עִמָּךְ: ז' כָּל־הַחַיָּה אֲשֶׁר־אִתְּךָ מִכָּל־
בֶּשֶׂר בָּעוֹף וּבַבְּהֵמָה וּבְכָל־הָרֶמֶשׂ הָרֹמֵשׂ עַל־
הָאָרֶץ כְּתִיב הוּצֵא קִרִּי הִיֵּצֵא אִתְּךָ וּשְׂרָצוֹ
בָּאָרֶץ וּפְרוּ וּרְבוּ עַל־הָאָרֶץ: כָּל־הַחַיָּה אֲשֶׁר־
אִתְּךָ מִכָּל־בֶּשֶׂר בָּעוֹף וּבַבְּהֵמָה וּבְכָל־הָרֶמֶשׂ
הָרֹמֵשׂ עַל־הָאָרֶץ הִיֵּצֵא אִתְּךָ וּשְׂרָצוֹ בָּאָרֶץ וּפְרוּ
וּרְבוּ עַל־הָאָרֶץ: כָּל חַיָּתָא דַּעֲמָךְ מִכָּל בֶּשֶׂר
בָּעוֹפָא וּבַבְּעִירָא וּבְכָל רִחְשָׁא דְרִחֵשׂ עַל אֲרָעָא
אִפִּיק עִמָּךְ וַיִּתְּלִדוּן בְּאֲרָעָא וַיִּפְשְׁוּן וַיִּסְגּוּן עַל
אֲרָעָא: י"ה וַיֵּצְאֵנָּה וּבְנֵיהּ וְאַשְׁתּוֹ וּנְשֵׁי־בְנֵיהּ
אִתּוֹ: וַיֵּצְאֵנָּה וּבְנֵיהּ וְאַשְׁתּוֹ וּנְשֵׁי־בְנֵיהּ אִתּוֹ: וַתִּפֹּק
נָח וּבְנוֹהֵי וְאַתְתָּה וּנְשֵׁי בְנוֹהֵי עִמָּה: י"ט כָּל־
הַחַיָּה כָּל־הָרֶמֶשׂ וְכָל־הָעוֹף כָּל רוֹמֵשׂ עַל־
הָאָרֶץ לְמִשְׁפַּחְתֵּיהֶם יֵצְאוּ מִן־הַתְּבֹהֶה: כָּל־
הַחַיָּה כָּל־הָרֶמֶשׂ וְכָל־הָעוֹף כָּל רוֹמֵשׂ עַל־הָאָרֶץ
לְמִשְׁפַּחְתֵּיהֶם יֵצְאוּ מִן־הַתְּבֹהֶה: כָּל חַיָּתָא כָּל
רִחְשָׁא וְכָל עוֹפָא כָּל דְּרִחֵשׂ עַל אֲרָעָא
לְזִרְעִיתָהוֹן נִפְקוּ מִן תַּבּוּתָא: כ' וַיְבִן נֹחַ מִזְבֵּחַ

לַיהוָה וַיִּקַּח מִכָּל | הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה וּמִכָּל
הָעוֹף הַטְּהוֹר וַיַּעַל עֹלֹת בְּמִזְבֵּחַ: וַיְבִן נֹחַ מִזְבֵּחַ
לַיהוָה וַיִּקַּח מִכָּל | הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה וּמִכָּל הָעוֹף
הַטְּהוֹר וַיַּעַל עֹלֹת בְּמִזְבֵּחַ: וַיִּבְנֵא נֹחַ מִדְּבָחָא קָדָם
יְי וַיִּסֵּיב מִכָּל בְּעִירָא דְּכִיָּא וּמִכָּל עוֹפָא דְּכִי
וְאַסִּיק עֲלֹון בְּמִדְּבָחָא: כ"א וַיִּרַח יְהוָה אֶת־רִיחַ
הַנִּיחָח וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־לִבּוֹ לֹא אֶסְף לְקַלֵּל
עוֹד אֶת־הָאֲדָמָה בְּעִבּוֹר הָאָדָם כִּי יַעַר לִבִּי
הָאָדָם רַע מִנְעִרִיו וְלֹא־אֶסְף עוֹד לְהַכּוֹת
אֶת־כָּל־חַי כַּאֲשֶׁר עָשִׂיתִי: וַיִּרַח יְהוָה אֶת־רִיחַ
הַנִּיחָח וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־לִבּוֹ לֹא אֶסְף לְקַלֵּל עוֹד
אֶת־הָאֲדָמָה בְּעִבּוֹר הָאָדָם כִּי יַעַר לִבִּי הָאָדָם רַע
מִנְעִרִיו וְלֹא־אֶסְף עוֹד לְהַכּוֹת אֶת־כָּל־חַי כַּאֲשֶׁר
עָשִׂיתִי: וַקִּבֵּיל יְי בְּרַעְיוֹא יֵת קוֹרְבָנָה וַאֲמַר יְי
בְּמִימְרָה לֹא אוֹסֵף לְמִילַט עוֹד יֵת אֲרָעָא בְּדִיל
חוֹבֵי אֲנָשָׁא אֲרִי יַעַרָא לְכָא דְּאַנְשָׁא בִישׁ מְזַעֲרִיָּה
וְלֹא אוֹסֵף עוֹד לְמַמְחֵי יֵת כָּל דְּחֵי כְּמָא דַּעֲבָדִית:
כ"ב עַד כָּל־יְמֵי הָאָרֶץ זֶרַע וְקָצִיר וְקָר וְחֹם וְקִיץ
וְחֹרֶף וַיּוֹם וְלַיְלָה לֹא יִשְׁבְּתוּ: עַד כָּל־יְמֵי הָאָרֶץ
זֶרַע וְקָצִיר וְקָר וְחֹם וְקִיץ וְחֹרֶף וַיּוֹם וְלַיְלָה לֹא
יִשְׁבְּתוּ: עוֹד כָּל יְמֵי אֲרָעָא זֶרַעָא וְקָצֵדָא וְקוֹרָא
וְחוֹמָא וְקִשְׁטָא וְסִתְנוֹא וַיִּמָּס וְלַיְלָא לֹא יִכְטָלוּן:
כ"א וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת־נֹחַ וְאֶת־בְּנָיו וַיֹּאמֶר לָהֶם
פְּרוּ וּרְבוּ וּמְלֵאוּ אֶת־הָאָרֶץ: וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים
אֶת־נֹחַ וְאֶת־בְּנָיו וַיֹּאמֶר לָהֶם פְּרוּ וּרְבוּ וּמְלֵאוּ
אֶת־הָאָרֶץ: וַיְבָרֶךְ יְי יֵת נָח וַיֵּת בְּנוֹהֵי וַאֲמַר לַהוֹן
פּוֹשֵׁי וּסְגוּ וּמְלֹו יֵת אֲרָעָא: כ"ב וּמוֹרָאכֶם וְחִתְּכֶם
יְהִיָּה עַל כָּל־חֵית הָאָרֶץ וְעַל כָּל־עוֹף הַשָּׁמַיִם
כָּכָל אֲשֶׁר תִּרְמֹשׂ הָאֲדָמָה וּבְכָל־דְּגֵי הַיָּם
בִּידְכֶם נִתְּנוּ: וּמוֹרָאכֶם וְחִתְּכֶם יְהִיָּה עַל כָּל־חֵית
הָאָרֶץ וְעַל כָּל־עוֹף הַשָּׁמַיִם כָּכָל אֲשֶׁר תִּרְמֹשׂ
הָאֲדָמָה וּבְכָל־דְּגֵי הַיָּם בִּידְכֶם נִתְּנוּ: וַדַּחֲלִתְכוֹן
וְאִימִתְכוֹן תְּהִי עַל כָּל חַיָּת אֲרָעָא וְעַל כָּל עוֹפָא
דְּשָׁמַיָא כָּכָל דִּי תִרְחִישׂ אֲרָעָא וּבְכָל נוֹגֵי יִמָּא

בְּעוֹף בְּבַהֲמָה וּבְכָל־חַיַּת הָאָרֶץ אֹתְכֶם מִכָּל יִצְאֵי
הַתְּבָה לְכָל חַיַּת הָאָרֶץ: וְעַם כָּל נִפְשָׁא חִיתָא
דְּעִמְכוֹן בְּעוֹפָא בְּכַעֲרָא וּבְכָל חוֹת אֶרֶצָא
דְּעִמְכוֹן מִכָּל נִפְקֵי תְבוּתָא לְכָל חוֹת אֶרֶצָא:
י וְהִקְמֹתִי אֶת־בְּרִיתִי אִתְּכֶם וְלֹא־יִכָּרֵת כָּל־
בִּשְׂרָ עוֹד מִמֶּי הַמַּבּוּל וְלֹא־יִהְיֶה עוֹד מַבּוּל
לְשַׁחַת הָאָרֶץ: וְהִקְמֹתִי אֶת־בְּרִיתִי אִתְּכֶם וְלֹא־
יִכָּרֵת כָּל־בִּשְׂרָ עוֹד מִמֶּי הַמַּבּוּל וְלֹא־יִהְיֶה עוֹד
מַבּוּל לְשַׁחַת הָאָרֶץ: וְאַתָּם יְת קָנְמִי עִמְכוֹן וְלֹא
יִשְׁתַּיֵּצִי כָל בִּשְׂרָא עוֹד מִמִּי טוֹפְנָא וְלֹא יִהְיֶה עוֹד
טוֹפְנָא לְחַבְלָא אֶרֶצָא: י וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים זֹאת
אוֹת־הַבְּרִית אֲשֶׁר־אֲנִי נֹתֵן בֵּינִי וּבִינְיֹכְכֶם וּבֵין
כָּל־נֶפֶשׁ חַיָּה אֲשֶׁר אִתְּכֶם לְדֹרֹת עוֹלָם: וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים זֹאת אוֹת־הַבְּרִית אֲשֶׁר־אֲנִי נֹתֵן בֵּינִי
וּבִינְיֹכְכֶם וּבֵין כָּל־נֶפֶשׁ חַיָּה אֲשֶׁר אִתְּכֶם לְדֹרֹת
עוֹלָם: וַאֲמַר יי דָּא אַת קָנִים דִּי אֲנָא יִהֵב בֵּין
מִימְרִי וּבִינְיֹכְכוֹן וּבֵין כָּל נִפְשָׁא חִיתָא דִּי עִמְכוֹן
לְדִרְי עֲלֵמָא: י אֶת־קִשְׁתִּי נָתַתִּי בַּעֲנֹן וְהִיתְהָלַךְ
לְאוֹת בְּרִית בֵּינִי וּבֵין הָאָרֶץ: אֶת־קִשְׁתִּי נָתַתִּי
בַּעֲנֹן וְהִיתְהָלַךְ לְאוֹת בְּרִית בֵּינִי וּבֵין הָאָרֶץ: יְת קִשְׁתִּי
יִהְיֶית עֲנֵנָא וְתִהִי לְאֹת קָנִים בֵּין מִימְרִי וּבֵין
אֶרֶצָא: י וְהָיָה בַּעֲנֵנִי עֲנֵן עַל־הָאָרֶץ וּנְרָאֲתָהּ
תְּקִשֶׁת בַּעֲנֵן: וְהָיָה בַּעֲנֵנִי עֲנֵן עַל־הָאָרֶץ וּנְרָאֲתָהּ
תְּקִשֶׁת בַּעֲנֵן: וְיִהְיֶה בַּעֲנֵנוֹתִי עֲנֵנָא עַל אֶרֶצָא
וְתִתְחַזֵּי קִשְׁתָּא בַּעֲנֵנָא: טו וּזְכַרְתִּי אֶת־בְּרִיתִי
אֲשֶׁר בֵּינִי וּבִינְיֹכְכֶם וּבֵין כָּל־נֶפֶשׁ חַיָּה בְּכָל־בִּשְׂרָ
וְלֹא־יִהְיֶה עוֹד הַמַּיִם לְמַבּוּל לְשַׁחַת כָּל־בִּשְׂרָ:
וּזְכַרְתִּי אֶת־בְּרִיתִי אֲשֶׁר בֵּינִי וּבִינְיֹכְכֶם וּבֵין כָּל־נֶפֶשׁ
חַיָּה בְּכָל־בִּשְׂרָ וְלֹא־יִהְיֶה עוֹד הַמַּיִם לְמַבּוּל לְשַׁחַת
כָּל־בִּשְׂרָ: וּדְכִירְנָא יְת קָנְמִי דִּי בֵין מִימְרִי
וּבִינְיֹכְכוֹן וּבֵין כָּל נִפְשָׁא חִיתָא בְּכָל בִּשְׂרָא וְלֹא
יִהְיֶה עוֹד מִיָּא לְטוֹפְנָא לְחַבְלָא כָּל בִּשְׂרָא:
טו וְהִיתְהָלַךְ תְּקִשֶׁת בַּעֲנֵן וְרִאֲיִיתָהּ לְזִכָּר בְּרִית
עוֹלָם בֵּין אֱלֹהִים וּבֵין כָּל־נֶפֶשׁ חַיָּה בְּכָל־בִּשְׂרָ

בְּיִדְכוֹן יְהוֹן מְסִירִין: ג כָּל־רִמָּשׁ אֲשֶׁר הוּא־חַי
לְכֶם יִהְיֶה לְאֹכְלָה בִּירְק עֹשֵׁב נָתַתִּי לְכֶם
אֶת־כָּל: כָּל־רִמָּשׁ אֲשֶׁר הוּא־חַי לְכֶם יִהְיֶה
לְאֹכְלָה בִּירְק עֹשֵׁב נָתַתִּי לְכֶם אֶת־כָּל: כָּל רִחְשָׁא
דְּהוּא חַי לְכוֹן יְהִי לְמִיכָל פִּירוֹק עֲשֻׁבָּא יִהְיֶית
לְכוֹן יְת כָּלֵא: ו אֲדִי־בִשְׂרָ בְּנִפְשׁוֹ דְּמוֹ לֹא
תֹאכְלוּ: אֲדִי־בִשְׂרָ בְּנִפְשׁוֹ דְּמוֹ לֹא תֹאכְלוּ: בְּרַם
בִּשְׂרָא בְּנִפְשָׁה דְּמָה לֹא תִכְלוּ: ה וְאֲדִי אֶת־
דְּמִכֶּם לְנִפְשֵׁיכֶם אֲדִרְשׁ מִיַּד כָּל־חַיָּה
אֲדִרְשֶׁנוּ וּמִיַּד הָאָדָם מִיַּד אִישׁ אֲחִיו אֲדִרְשׁ
אֶת־נֶפֶשׁ הָאָדָם: וְאֲדִי אֶת־דְּמִכֶּם לְנִפְשֵׁיכֶם
אֲדִרְשׁ מִיַּד כָּל־חַיָּה אֲדִרְשֶׁנוּ וּמִיַּד הָאָדָם מִיַּד
אִישׁ אֲחִיו אֲדִרְשׁ אֶת־נֶפֶשׁ הָאָדָם: וּבְרַם יְת
דְּמִכֹּן לְנִפְשֵׁיכֹן אֲתַבַּע מִיַּד כָּל חִיתָא אֲתַבַּעְנָהּ
וּמִיַּד אֲנִשָׁא מִיַּד גְּבַר דִּישׁוּד יְת דְּמָא דְאַחוּהִי
אֲתַבַּע יְת נִפְשָׁא דְאַנְשָׁא: ו שִׁפְדָּל דֶּם הָאָדָם
בְּאָדָם דְּמוֹ יִשְׁפֹּד בִּי בְּצֹלָם אֱלֹהִים עֲשֵׂה
אֶת־הָאָדָם: שִׁפְדָּל דֶּם הָאָדָם בְּאָדָם דְּמוֹ יִשְׁפֹּד
בִּי בְּצֹלָם אֱלֹהִים עֲשֵׂה אֶת־הָאָדָם: דִּישׁוּד דְּמָא
דְּאַנְשָׁא בְּסִדְרִין עַל מִימַר דִּינִיָּה דְּמָה יִתְשַׁד אַרִי
בְּצֹלָמָא דִּי עֶבֶד יְת אֲנִשָׁא: ז וְאַתָּם פְּרוּ וּרְבוּ
שְׂרָצוּ בְּאָרֶץ וּרְבוּ־בָה: וְאַתָּם פְּרוּ וּרְבוּ שְׂרָצוּ
בְּאָרֶץ וּרְבוּ־בָה: ס וְאַתּוֹן פּוּשׁוּ וּסְגוּ אֶתִּילִידוֹ
בְּאֶרֶצָא וּסְגוּ בָה:

חמישי ח וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־נָח וְאֶל־בְּנָיו אִתּוֹ
לֵאמֹר: וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־נָח וְאֶל־בְּנָיו אִתּוֹ
לֵאמֹר: וַאֲמַר יי לֵנַח וּלְבָנוֹהִי עִמָּה לְמִימַר:
ט וְאֲנִי הִנְנִי מְקִים אֶת־בְּרִיתִי אִתְּכֶם וְאֶת־
זְרַעְכֶם אַחֲרֵיכֶם: וְאֲנִי הִנְנִי מְקִים אֶת־בְּרִיתִי
אִתְּכֶם וְאֶת־זְרַעְכֶם אַחֲרֵיכֶם: וְאַנָּא הָא אֲנָא מְקִים
יְת קָנְמִי עִמְכוֹן וְעַם בְּיִכְוֹן בְּתִרְכוֹן: י וְאַתָּה
כָּל־נֶפֶשׁ תַּחֲיָה אֲשֶׁר אִתְּכֶם בְּעוֹף בְּבַהֲמָה
וּבְכָל־חַיַּת הָאָרֶץ אֹתְכֶם מִכָּל יִצְאֵי תְּבָה לְכָל
חַיַּת הָאָרֶץ: וְאַתָּה כָּל־נֶפֶשׁ תַּחֲיָה אֲשֶׁר אִתְּכֶם

וְנָסִיב שֵׁם וַיִּפֹּת יָת כְּסוּתָא וְשׁוּיָא עַל כְּתָף
 תְּרִיחֻזָּן וְאֶזְלוּ מִחֻזְרִין וְחִפְיָאוּ יָת עֲרִיתָא
 דְּאֶבְיָהוֹן וְאֶפְיָהוֹן מִחֻזְרִין וְעֲרִיתָא דְּאֶבְיָהוֹן לֹא
 חֲזוּ: כִּי וַיִּקְרָן גַּח מִיֵּינָא וַיֵּדַע אֶת אֲשֶׁר-עָשָׂה לוֹ
 בְּנוֹ הַקָּטָן: וַיִּקְרָן גַּח מִיֵּינָא וַיֵּדַע אֶת אֲשֶׁר-עָשָׂה
 לוֹ בְּנוֹ הַקָּטָן: וְאַתְּעֵר גַּח מִחֻמְרָא וַיֵּדַע יָת דִּי עֶבֶד
 לָהּ בְּרָה זְעִירָא: כִּי וַיֹּאמֶר אֲרֹר בְּנֵעֵן עֶבֶד
 עֲבָדִים יִהְיֶה לְאֶחָיו: וַיֹּאמֶר אֲרֹר בְּנֵעֵן עֶבֶד
 עֲבָדִים יִהְיֶה לְאֶחָיו: וְאָמַר לִיט בְּנֵעֵן עֶבֶד פִּלַּח
 עֲבָדִין יְהִי לְאַחֻזָּה: כִּי וַיֹּאמֶר בְּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי
 שָׁם וַיְהִי בְּנֵעֵן עֶבֶד לָמוֹ: וַיֹּאמֶר בְּרוּךְ יְהוָה
 אֱלֹהֵי שָׁם וַיְהִי בְּנֵעֵן עֶבֶד לָמוֹ: וְאָמַר בְּרִיד יִי
 אֱלֹהֵה דְשָׁם וַיְהִי בְּנֵעֵן עֶבֶדָא לְהוֹן: כִּי יִפֹּת
 אֱלֹהִים לְיִפֹּת וַיִּשְׁכֵּן בְּאֶהֱלִי-שָׁם וַיְהִי בְּנֵעֵן עֶבֶד
 לָמוֹ: יִפֹּת אֱלֹהִים לְיִפֹּת וַיִּשְׁכֵּן בְּאֶהֱלִי-שָׁם וַיְהִי
 בְּנֵעֵן עֶבֶד לָמוֹ: יִפֹּתִי יִי לְיִפֹּת וַיִּשְׁרִי שְׂכִינְתָּהּ
 בְּמִשְׁכְּנָה דְשָׁם וַיְהִי בְּנֵעֵן עֶבֶדָא לְהוֹן: כִּי וַיְחִי-גַח
 אַחֵר הַמִּבּוּל שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וְחֻמְשִׁים שָׁנָה:
 וַיְחִי-גַח אַחֵר הַמִּבּוּל שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וְחֻמְשִׁים
 שָׁנָה: וְחֵזָא גַח בְּתַר טוֹפְנָא תֵּלַת מָאָה וְחֻמְשִׁין
 שָׁנִין: כִּי וַיְהִי פְלִי-יִמִי-גַח תִּשְׁעָ מֵאוֹת שָׁנָה
 וְחֻמְשִׁים שָׁנָה וַיָּמָת: וַיְהִי פְלִי-יִמִי-גַח תִּשְׁעָ מֵאוֹת
 שָׁנָה וְחֻמְשִׁים שָׁנָה וַיָּמָת: וְהוּוּ כָּל יוֹמֵי גַח תִּשְׁעָ
 מָאָה וְחֻמְשִׁין שָׁנִין וַיָּמָת: פֿ אֱלֹהֵה תּוֹלְדֹת
 בְּנֵי-גַח שָׁם חָם וַיִּפֹּת וַיִּוָּלְדוּ לָהֶם בָּנִים אַחֵר
 הַמִּבּוּל: וְאֱלֹהֵה תּוֹלְדֹת בְּנֵי-גַח שָׁם חָם וַיִּפֹּת וַיִּוָּלְדוּ
 לָהֶם בָּנִים אַחֵר הַמִּבּוּל: וְאֱלִין תּוֹלְדֹת בְּנֵי גַח שָׁם
 חָם וַיִּפֹּת וְאַתְלִידוּ לְהוֹן בְּנִין בְּתַר טוֹפְנָא: כִּי בְנֵי
 יִפֹּת גָּמָר וּמִגּוּג וּמְדִי וַיִּוֹן וְתַבְל וּמִשְׁדָּ וְתִירָם:
 בְּנֵי יִפֹּת גָּמָר וּמִגּוּג וּמְדִי וַיִּוֹן וְתַבְל וּמִשְׁדָּ וְתִירָם:
 בְּנֵי יִפֹּת גָּמָר וּמִגּוּג וּמְדִי וַיִּוֹן וְתַבְל וּמִשְׁדָּ
 וְתִירָם: גִּי וּבְנֵי גָמָר אֲשַׁכְּנֵן וְרִיפֹת וְתַגְרָמָה: וּבְנֵי
 גָמָר אֲשַׁכְּנֵן וְרִיפֹת וְתַגְרָמָה: וּבְנֵי גָמָר אֲשַׁכְּנֵן
 וְרִיפֹת וְתַגְרָמָה: דִּי וּבְנֵי יוֹן אֱלִישָׁה וְתַרְשִׁישׁ

אֲשֶׁר עַל-הָאָרֶץ: וְהִיתָה חֻמְשָׁת בְּעֵנָן וְרֵאִיתָהּ
 לְזִכְרֵי בְרִית עוֹלָם בֵּין אֱלֹהִים וּבֵין פְּלִי-נֶפֶשׁ חַיָּה
 בְּכָל-בֶּשֶׂר אֲשֶׁר עַל-הָאָרֶץ: וְהָיָה קִשְׁתָּא בְּעֵנָא
 וְאַחֲזָנָה לְמִדְּכָר קָנִים עֲלֵם בֵּין מִימְרָא דִּי וּבֵין כָּל
 נֶפֶשׁא חַיָּתָא בְּכָל בֶּשֶׂרָא דִּי עַל אֶרֶץ: וַיֹּאמֶר
 אֱלֹהִים אֶל-גַּח זֹאת אוֹת־הַבְּרִית אֲשֶׁר הִקְמֹתִי
 בֵּינִי וּבֵין כָּל-בֶּשֶׂר אֲשֶׁר עַל-הָאָרֶץ: וַיֹּאמֶר
 אֱלֹהִים אֶל-גַּח זֹאת אוֹת־הַבְּרִית אֲשֶׁר הִקְמֹתִי בֵּינִי
 וּבֵין כָּל-בֶּשֶׂר אֲשֶׁר עַל-הָאָרֶץ: וְאָמַר יִי לְגַח דָּא
 אֶת קָנִים דִּי אֶקְמִית בֵּין מִימְרֵי וּבֵין כָּל בֶּשֶׂרָא דִּי
 עַל אֶרֶץ: פֿ

שִׁישִׁי יִי וַיְהִי בְּנֵי-גַח הַיִּצְאִים מִן-הַתְּבָחָה שָׁם וְחָם
 וַיִּפֹּת וְחָם הוּא אָבִי כְּנָעַן: וַיְהִי בְּנֵי-גַח הַיִּצְאִים
 מִן-הַתְּבָחָה שָׁם וְחָם וַיִּפֹּת וְחָם הוּא אָבִי כְּנָעַן:
 וְהוּוּ בְנֵי גַח דִּי נִפְקוּ מִן תְּבוּתָא שָׁם וְחָם וַיִּפֹּת
 וְחָם הוּא אֲבוּהִי דְכְּנָעַן: יִי שְׁלֹשָׁה אֱלֹהֵה בְּנֵי-גַח
 וּמֵאֵלָה נִפְצָה כָּל-הָאָרֶץ: שְׁלֹשָׁה אֱלֹהֵה בְּנֵי-גַח
 וּמֵאֵלָה נִפְצָה כָּל-הָאָרֶץ: תִּלְתָּא אֱלִין בְּנֵי גַח
 וּמֵאֱלִין אֲתַבְּדֵרוּ כָּל אֶרֶץ: כִּי וַיַּחֲלֵל גַּח אִישׁ
 הָאֲדָמָה וַיִּטַּע כֶּרֶם: וַיַּחֲלֵל גַּח אִישׁ הָאֲדָמָה וַיִּטַּע
 כֶּרֶם: וְשָׂרִי גַח גָּבַר פִּלַּח בְּאֶרֶץ וּנְצִיב כֶּרֶם:
 כִּי וַיִּשֶׁת מִן-הַיִּין וַיִּשְׁכַּר וַיִּתְּגַל בְּתוֹךְ אֶהֱלָה:
 וַיִּשֶׁת מִן-הַיִּין וַיִּשְׁכַּר וַיִּתְּגַל בְּתוֹךְ אֶהֱלָה: וַשְׁתִּי
 מִן חֻמְרָא וְרוּי וְאַתְגָּלִי בְּגוּ מִשְׁכְּנָה: כִּי וַיֵּרָא חָם
 אָבִי כְּנָעַן אֶת עֵרֹת אָבִיו וַיַּגִּד לְשִׁגְיָא-אֶחָיו
 בַּחוּץ: וַיֵּרָא חָם אָבִי כְּנָעַן אֶת עֵרֹת אָבִיו וַיַּגִּד
 לְשִׁגְיָא-אֶחָיו בַּחוּץ: וְחֵזָא חָם אֲבוּהִי דְכְּנָעַן יָת
 עֲרִיתָא דְּאֶבְיָה וְחָי לְתַרִּין אַחֻזָּה בְּשׁוּקָא:
 כִּי וַיִּקַּח שָׁם וַיִּפֹּת אֶת-הַשְּׂמֹלָה וַיִּשְׁיִמֹּה עַל-
 שִׁכְמֵהּ שְׁנִיָּהּ וַיַּלְכוּ אַחֲרָנִית וַיַּכְסּוּ אֶת עֵרֹת
 אֲבִיהֶם וּפְנִיָּהּם אַחֲרָנִית וְעֵרֹת אֲבִיהֶם לֹא
 רָאוּ: וַיִּקַּח שָׁם וַיִּפֹּת אֶת-הַשְּׂמֹלָה וַיִּשְׁיִמֹּה
 עַל-שִׁכְמֵהּ שְׁנִיָּהּ וַיַּלְכוּ אַחֲרָנִית וַיַּכְסּוּ אֶת עֵרֹת
 אֲבִיהֶם וּפְנִיָּהּם אַחֲרָנִית וְעֵרֹת אֲבִיהֶם לֹא רָאוּ:

עֲנָמִים וְאֶת־לֵהָבִים וְאֶת־נִפְתָּחִים: וּמִצָּרִים יֵלֵךְ
אֶת־לֹדִים וְאֶת־עֲנָמִים וְאֶת־לֵהָבִים וְאֶת־
נִפְתָּחִים: וּמִצָּרָאִי (בְּכָל הַס' וּמִצָּרִים) אוֹלִיד יֵת
לוֹדָאִי וְיֵת עֲנָמָאִי וְיֵת לֵהָבָאִי וְיֵת נִפְתָּחָאִי:
י וְאֶת־פִּתְרָסִים וְאֶת־כְּסָלָחִים אֲשֶׁר יֵצְאוּ מִשָּׁם
פִּלְשֵׁתִים וְאֶת־כְּפִתָּרִים: וְאֶת־פִּתְרָסִים וְאֶת־
כְּסָלָחִים אֲשֶׁר יֵצְאוּ מִשָּׁם פִּלְשֵׁתִים וְאֶת־כְּפִתָּרִים:
וְיֵת פִּתְרוּסָאִי וְיֵת כְּסָלוּחָאִי דִּי נִפְקֹוּ מִתַּמָּן
פִּלְשֵׁתָאִי וְיֵת קְפוּטָקָאִי: ס ט וּכְנַעַן יֵלֵךְ אֶת־
צִידֹן בְּכָרוֹ וְאֶת־חֶת: וּכְנַעַן יֵלֵךְ אֶת־צִידֹן בְּכָרוֹ
וְאֶת־חֶת: וּכְנַעַן אוֹלִיד יֵת צִידֹן בְּכָרָה וְיֵת חֶת:
טז וְאֶת־הַיְבוּסִי וְאֶת־הָאֲמֹרִי וְאֶת הַגִּרְגָּשִׁי:
וְאֶת־הַיְבוּסִי וְאֶת־הָאֲמֹרִי וְאֶת הַגִּרְגָּשִׁי: וְיֵת
יְבוּסָאִי וְיֵת אֲמֹרָאִי וְיֵת גִּרְגָּשָׁאִי: יז וְאֶת־הַחֹזִי
וְאֶת־הָעֶרְקִי וְאֶת־הַסִּינִי: וְאֶת־הַחֹזִי וְאֶת־הָעֶרְקִי
וְאֶת־הַסִּינִי: וְיֵת חֲזָאִי וְיֵת עֶרְקָאִי וְיֵת אֲנַתוּסָאִי:
יח וְאֶת־הָאֲרוּרִי וְאֶת־הַצִּמְרִי וְאֶת־הַחֲמָתִי וְאֶחָד
נִפְצֹו מִשְׁפָּחוֹת הַכְּנַעֲנִי: וְאֶת־הָאֲרוּרִי וְאֶת־הַצִּמְרִי
וְאֶת־הַחֲמָתִי וְאֶחָד נִפְצֹו מִשְׁפָּחוֹת הַכְּנַעֲנִי: וְיֵת
אֲרוּדָאִי וְיֵת צִמְרָאִי וְיֵת חֲמָתָאִי וְיִבְתֵּר בֶּן אֲתַבְדָּרוֹ
זֶרְעִית כְּנַעֲנָאִי: יט וַיְהִי גְבוּל הַכְּנַעֲנִי מִצִּידֹן
בְּאַכָּה גִּרְרָה עַד־עֻזָּה בְּאַכָּה סְדֻמָּה וְעַמֹּרָה
וְאַדְמָה כְּתִיב צִבְיִים קָרִי וְצִבְיִים עַד־לָשַׁע: וַיְהִי
גְבוּל הַכְּנַעֲנִי מִצִּידֹן בְּאַכָּה גִּרְרָה עַד־עֻזָּה בְּאַכָּה
סְדֻמָּה וְעַמֹּרָה וְאַדְמָה וְצִבְיִים עַד־לָשַׁע: וְהָיָה
תְּחוֹם כְּנַעֲנָאִי מִצִּידֹן מְטִי לַגֵּר עַד עֻזָּה מְטִי
לְסְדוֹם וְעַמֹּרָה וְאַדְמָה וְצִבְיִים עַד לָשַׁע: כ אֵלֶּה
בְּנֵי־חָם לְמִשְׁפָּחָתָם לְלִשְׁנָתָם בְּאַרְצֵתָם
בְּגוֹיָהֶם: אֵלֶּה בְּנֵי־חָם לְמִשְׁפָּחָתָם לְלִשְׁנָתָם
בְּאַרְצֵתָם בְּגוֹיָהֶם: אֵלֶּזֶן חָם לְזֶרְעִיתָהוֹן
לְלִישְׁנָהוֹן בְּאַרְעֵתָהוֹן בְּעַמְמִיָּהוֹן: ס כא וּלְשָׁם
יֵלֵךְ גְּסֻהוּא אָבִי כָל־בְּנֵי־עֵבֶר אָחִי יִפְתַּ הַגְּדוֹל:
וּלְשָׁם יֵלֵךְ גְּסֻהוּא אָבִי כָל־בְּנֵי־עֵבֶר אָחִי יִפְתַּ
הַגְּדוֹל: וּלְשָׁם אֲתִילִיד אָף הוּא אֲבוּהוֹן דְּכָל בְּנֵי

פְּתִים וְדָדִים: וּבְגֵי יוֹן אֱלִישָׁה וּתְרַשִׁישׁ פְּתִים:
 וְדָדִים: וּבְגֵי יוֹן אֱלִישָׁה וּתְרַשִׁישׁ פְּתִים וְדָדִים:
 הַמֶּלֶךְ נִפְרְדּוּ אִי הַגּוֹיִם בְּאַרְצֹתָם אִישׁ
 לְלִשְׁנֹו לְמִשְׁפַּחְתָּם בְּגוֹיָהֶם: מֶלֶךְ נִפְרְדּוּ אִי
 הַגּוֹיִם בְּאַרְצֹתָם אִישׁ לְלִשְׁנֹו לְמִשְׁפַּחְתָּם בְּגוֹיָהֶם:
 מֵאֲלִין אֶת־פָּרְשׁוֹ נִגְוֹת עַמְּמִי בְּאַרְעֵהוּן גִּבֹּר
 לְלִישְׁנָה לְזַרְעִיתָהוּן עַמְּמִיהוּן: וּבְגֵי חָם כּוֹשׁ
 וּמִצְרַיִם וּפּוֹט וּכְנַעַן: וּבְגֵי חָם כּוֹשׁ וּמִצְרַיִם וּפּוֹט
 וּכְנַעַן: וּבְגֵי חָם כּוֹשׁ וּמִצְרַיִם וּפּוֹט וּכְנַעַן: וּבְגֵי
 כּוֹשׁ סִבְא וְחוּיִלָּה וְסִבְכָּה וְרַעְמָה וְסִבְכָּכָא וּבְגֵי
 רַעְמָה שְׂבָא וְדָדִין: וּבְגֵי כּוֹשׁ סִבְא וְחוּיִלָּה וְסִבְכָּה
 וְרַעְמָה וְסִבְכָּכָא וּבְגֵי רַעְמָה שְׂבָא וְדָדִין: וּבְגֵי כּוֹשׁ
 סִבְא וְחוּיִלָּה וְסִבְכָּה וְרַעְמָה וְסִבְכָּכָא וּבְגֵי רַעְמָה
 שְׂבָא וְדָדִין: הַכּוֹשׁ יִלְד אֶת־נִמְרֹד הוּא הַחֵל
 לַהֲיוֹת גִּבֹּר בְּאַרְצֵי: וְכּוֹשׁ יִלְד אֶת־נִמְרֹד הוּא הַחֵל
 לַהֲיוֹת גִּבֹּר בְּאַרְצֵי: וְכּוֹשׁ אוֹלִיד יֵת נִמְרֹד הוּא שְׂרִי
 לְמַהְיֵי גִבֹּר תִּקְיָף בְּאַרְעָא: הַהוּא הִיָּה גִבֹּר־צִיד
 לִפְנֵי יְהוָה עַל־כֵּן יֹאמְרוּ כְּנִמְרֹד גִּבֹּר צִיד לִפְנֵי
 יְהוָה: הוּא־הִיָּה גִבֹּר־צִיד לִפְנֵי יְהוָה עַל־כֵּן יֹאמְרוּ
 כְּנִמְרֹד גִּבֹּר צִיד לִפְנֵי יְהוָה: הוּא תְּהֵה גִבֹּר תִּקְיָף
 קָדָם יְיָ עַל כֵּן יִתְאֹמְרוּ כְּנִמְרֹד גִּבֹּר תִּקְיָף קָדָם יְיָ:
 וְתַהֲיֵי רֹאשִׁית מַמְלַכְתּוֹ בְּכָל וָאָרֶץ וְאָכַד וּכְלֻגָּה
 בְּאַרְצֵי שֹׁנַעַר: וְתַהֲיֵי רֹאשִׁית מַמְלַכְתּוֹ בְּכָל וָאָרֶץ
 וְאָכַד וּכְלֻגָּה בְּאַרְצֵי שֹׁנַעַר: וְהָיָה רִישׁ מְלָכוּתָהּ
 בְּכָל וָאָרֶץ וְאָכַד וּכְלֻגָּה בְּאַרְעָא דְּכַכַּל: יֵא מֶן־
 הָאָרֶץ הַהוּא יֵצֵא אֲשׁוּר וְיִכְּן אֶת־נִינּוּה וְאֶת־
 רַחֲבֵת עִיר וְאֶת־כַּלַּח: מֶן־הָאָרֶץ הַהוּא יֵצֵא
 אֲשׁוּר וְיִכְּן אֶת־נִינּוּה וְאֶת־רַחֲבֵת עִיר וְאֶת־כַּלַּח:
 מֶן אֲרַעָא (נ"א עֵיצָה) הֵיכִיא נִפְק אֶתוֹרָאָה וּבִנָּא
 יֵת נִינּוּה וְיֵת רַחֲבֵת (נ"א רְחוּבִי) קִרְתָּא וְיֵת
 כַּלַּח: יֵא וְאֶת־רֶסֶן בֵּין נִינּוּה וּבֵין כַּלַּח הוּא
 הָעִיר הַגְּדֹלָה: וְאֶת־רֶסֶן בֵּין נִינּוּה וּבֵין כַּלַּח הוּא
 הָעִיר הַגְּדֹלָה: וְיֵת רֶסֶן בֵּין נִינּוּה וּבֵין כַּלַּח הֵיא
 קִרְתָּא רַבְתָּא: יֵא וּמִצְרַיִם יִלְד אֶת־לוֹדִים וְאֶת־

עבר אחוהי דִּיפֶת רבא: כּב בְּנֵי שֵׁם עִילָם וְאַשּׁוּר
וְאַרְפַּכְשָׁד וְלוֹד וְאַרְם: בְּנֵי שֵׁם עִילָם וְאַשּׁוּר
וְאַרְפַּכְשָׁד וְלוֹד וְאַרְם: בְּנֵי שֵׁם עִילָם וְאַשּׁוּר
וְאַרְפַּכְשָׁד וְלוֹד וְאַרְם: כּב וּבְנֵי אָרַם עוּץ וְחוּל
וְגֵתֵר וְכַמֶּשׁ: וּבְנֵי אָרַם עוּץ וְחוּל וְגֵתֵר וְכַמֶּשׁ: וּבְנֵי
אָרַם עוּץ וְחוּל וְגֵתֵר וְכַמֶּשׁ: כּד וְאַרְפַּכְשָׁד יָלַד
אֶת־שִׁלְח וְשִׁלְח יָלַד אֶת־עֵבֶר: וְאַרְפַּכְשָׁד יָלַד
אֶת־שִׁלְח וְשִׁלְח יָלַד אֶת־עֵבֶר: וְאַרְפַּכְשָׁד אוֹלִיד
יֵת שִׁלְח וְשִׁלְח אוֹלִיד יֵת עֵבֶר: כּה וְלַעֲבָר יָלַד
שְׁנֵי בָנִים שֵׁם הָאֶחָד פֶּלֶג כִּי בִימֵיו נִפְלְגָה
הָאָרֶץ וְשֵׁם אֲחִיו יֶקֶטָן: וְלַעֲבָר יָלַד שְׁנֵי בָנִים
שֵׁם הָאֶחָד פֶּלֶג כִּי בִימֵיו נִפְלְגָה הָאָרֶץ וְשֵׁם אֲחִיו
יֶקֶטָן: וְלַעֲבָר אֶת־יָלִידוֹ תָרִין בְּנִין שׁוּם חַד פֶּלֶג
אַרִי בְּיוֹמוֹהִי אֶתְּפָלִיגַת אֶרְעָא וְשׁוּם אַחוּהִי
יֶקֶטָן: כּו וְיֶקֶטָן יָלַד אֶת־אַלְמוֹדָד וְאֶת־שִׁלְחָה
וְאֶת־חֲצַרְמוֹת וְאֶת־יֶרַח: וְיֶקֶטָן יָלַד אֶת־אַלְמוֹדָד
וְאֶת־שִׁלְחָה וְאֶת־חֲצַרְמוֹת וְאֶת־יֶרַח: וְיֶקֶטָן אוֹלִיד
יֵת אַלְמוֹדָד וְיֵת שִׁלְחָה וְיֵת חֲצַרְמוֹת וְיֵת יֶרַח:
כּז וְאֶת־הַדּוֹרִם וְאֶת־אוּזָל וְאֶת־דִּקְלָה: וְאֶת־
הַדּוֹרִם וְאֶת־אוּזָל וְאֶת־דִּקְלָה: וְיֵת הַדּוֹרִם וְיֵת
אוּזָל וְיֵת דִּקְלָה: כּח וְאֶת־עוֹבָל וְאֶת־אַבִּימָאֵל
וְאֶת־שָׁבָא: וְאֶת־עוֹבָל וְאֶת־אַבִּימָאֵל וְאֶת־שָׁבָא:
וְיֵת עוֹבָל וְיֵת אַבִּימָאֵל וְיֵת שָׁבָא: כּט וְאֶת־אוּפָר
וְאֶת־חַוִּילָה וְאֶת־יוֹכָב כָּל־אַלְהַ בְּנֵי יֶקֶטָן: וְאֶת־
אוּפָר וְאֶת־חַוִּילָה וְאֶת־יוֹכָב כָּל־אַלְהַ בְּנֵי יֶקֶטָן:
וְיֵת אוּפָר וְיֵת חַוִּילָה וְיֵת יוֹכָב כָּל אֵלִין בְּנֵי
יֶקֶטָן: ל וְיֵהוּ מוֹשֶׁבֶם מִמֶּשָׁא בְּאַכָּה סַפְרָה הָרַ
תְּקָדָם: וְיֵהוּ מוֹשֶׁבֶם מִמֶּשָׁא בְּאַכָּה סַפְרָה הָרַ
תְּקָדָם: וְיֵהוּ מוֹתְכַנְהוֹן מִמֶּשָׁא מְטִי לְסַפֵּר טוּר
מְדִינָתָא: לא אֵלֶּה בְּנֵי־שֵׁם לְמִשְׁפַּחָתָם לְלִשְׁנָתָם
בְּאַרְצָתָם לְגוּיָהֶם: אֵלֶּה בְּנֵי־שֵׁם לְמִשְׁפַּחָתָם
לְלִשְׁנָתָם בְּאַרְצָתָם לְגוּיָהֶם: אֵלִין בְּנֵי שֵׁם
לְזַרְעֵיתָהוֹן לְלִישְׁנָהוֹן לְאַרְעֵיתָהוֹן בְּעַמְמִיּהוֹן:
לג אֵלֶּה מִשְׁפַּחַת בְּנֵי־נֹחַ לְתוֹלְדָתָם בְּגוֹיָהֶם

וּמֵאֵלֶּה נִפְרְדוּ הַגּוֹיִם בְּאַרְץ אַחֵר הַמְּבוּל: אֵלֶּה
מִשְׁפַּחַת בְּנֵי־נֹחַ לְתוֹלְדָתָם בְּגוֹיָהֶם וּמֵאֵלֶּה נִפְרְדוּ
הַגּוֹיִם בְּאַרְץ אַחֵר הַמְּבוּל: אֵלִין זַרְעִית בְּנֵי נֹחַ
לְתוֹלְדָתָהוֹן בְּעַמְמִיּהוֹן וּמֵאֵלִין אֶתְּפָרְשׁוּ עַמְמִיָּא
בְּאַרְעָא בְּתֵר טוֹפְנָא: פ
שְׁבַעִי א וְיֵהוּ כָל־הָאָרֶץ שְׁפָה אַחַת וּדְבָרִים
אַחָדִים: וְיֵהוּ כָל־הָאָרֶץ שְׁפָה אַחַת וּדְבָרִים
אַחָדִים: וְיֵהוּ כָל אֶרְעָא לִישָׁן חַד וּמִמְלַל חַד:
כ וְיֵהוּ בְּנִסְעָם מִקְדָּם וּיְמִצָּאוּ בְּקַעָה בְּאַרְץ
שְׁנַעַר וּיִשְׁבּוּ שָׁם: וְיֵהוּ בְּנִסְעָם מִקְדָּם וּיְמִצָּאוּ
בְּקַעָה בְּאַרְץ שְׁנַעַר וּיִשְׁבּוּ שָׁם: וְיֵהוּ בְּמִטְלָהוֹן
בְּקִדְמִיתָא וְאַשְׁכַּחוּ בְּקַעֲתָא בְּאַרְעָא דְּכָבֵל וּיְתִיבוּ
תַּמָּן: ג וְיֵהוּ אִישׁ אֶל־רַעְהוּ הֶבֶה גִּלְבָּנָה
לְבָנִים וּנְשָׂרְפָה לְשָׂרְפָה וְתִהִי לָהֶם הִלְבָּנָה
לְאַבָּן וְתַחְמוֹר הִיָּה לָהֶם לַחְמוֹר: וְיֵהוּ אִישׁ
אֶל־רַעְהוּ הֶבֶה גִּלְבָּנָה לְבָנִים וּנְשָׂרְפָה לְשָׂרְפָה
וְתִהִי לָהֶם הִלְבָּנָה לְאַבָּן וְתַחְמוֹר הִיָּה לָהֶם לַחְמוֹר:
וְאַמְרוּ גְּבַר לַחְבֵּרָה הָבוּ נִרְמִי לְבָנִין וּנְשָׂרְפָנוּן
בְּנוּרָא יוֹקְדָתָא (נ"י בְּנוּרָא) וְתוֹת לַהוֹן לְבִנְתָּא
לְאַבְנָא וְחִימְרָא תְּהָה לַהוֹן לְשִׁיעַ: ד וְיֵהוּ אִישׁ
הֶבֶה | גִּבְנָה־לָנוּ עֵיר וּמִגְדָּל וְרֵאשׁוּ בְּשָׁמַיִם
וְנַעֲשֶׂה־לָנוּ שָׁם פֶּן־נִפּוּץ עַל־פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ:
וְיֵהוּ אִישׁ הֶבֶה | גִּבְנָה־לָנוּ עֵיר וּמִגְדָּל וְרֵאשׁוּ
בְּשָׁמַיִם וְנַעֲשֶׂה־לָנוּ שָׁם פֶּן־נִפּוּץ עַל־פְּנֵי כָל־
הָאָרֶץ: וְאַמְרוּ הָבוּ נָכְנִי לָנָא קִרְתָּא וּמִגְדָּלָא
וְרִישָׁה מְטִי עַד צִית שְׁמִיָּא וְנַעֲבִיד לָנָא שׁוּם
דִּילְמָא נִתְּפַדֵּר עַל אִפִּי כָל אֶרְעָא: ה וַיֵּרֶד יְהוָה
לִרְאוֹת אֶת־הָעִיר וְאֶת־הַמְּגִדָּל אֲשֶׁר בָּנוּ בְּנֵי
הָאָדָם: וַיֵּרֶד יְהוָה לִרְאוֹת אֶת־הָעִיר וְאֶת־הַמְּגִדָּל
אֲשֶׁר בָּנוּ בְּנֵי הָאָדָם: וְאַתְגְּלִי יי לְאַתְּפָרְעָא עַל
עוֹבְדֵי קִרְתָּא וּמִגְדָּלָא דִּי בָנוּ בְּנֵי אָנְשָׁא: ו וַיֹּאמֶר
יְהוָה הֵן עָם אֶחָד וְשִׁפָּה אַחַת לְכָלָם וְזֶה
הַחֶלֶם לַעֲשׂוֹת וְעַתָּה לֹא־יִבְצֵר מֵהֶם כָּל אֲשֶׁר
יִזְמוּ לַעֲשׂוֹת: וַיֹּאמֶר יְהוָה הֵן עָם אֶחָד וְשִׁפָּה

אֶרְפָּכְשָׁד אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־שְׁלַח שְׁלֹשׁ שָׁנִים
וְאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת: וַחֲזָא
אֶרְפָּכְשָׁד בְּתֵר דְּאוֹלִיד יֵת שְׁלַח אַרְבַּע מָאָה וַתֵּלֶת
שָׁנִין וְאוֹלִיד בָּנִין וּבָנָן: ס ה' וְשְׁלַח חֵי שְׁלֹשִׁים
שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־עֶבֶר: וְשְׁלַח חֵי שְׁלֹשִׁים שָׁנָה
וַיּוֹלֶד אֶת־עֶבֶר: וְשְׁלַח חֲזָא תִּלְמִין שָׁנִין וְאוֹלִיד
יֵת עֶבֶר: ט וַיְחִי־שְׁלַח אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־עֶבֶר
שְׁלֹשׁ שָׁנִים וְאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים
וּבָנוֹת: וַיְחִי־שְׁלַח אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־עֶבֶר שְׁלֹשׁ
שָׁנִים וְאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת: וַחֲזָא
שְׁלַח בְּתֵר דְּאוֹלִיד יֵת עֶבֶר אַרְבַּע מָאָה וַתֵּלֶת
שָׁנִין וְאוֹלִיד בָּנִין וּבָנָן: ס ט וַיְחִי־עֶבֶר אַרְבַּע
וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־פִּלֵּג: וַיְחִי־עֶבֶר אַרְבַּע
וּשְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־פִּלֵּג: וַחֲזָא עֶבֶר תִּלְמִין
וְאַרְבַּע שָׁנִין וְאוֹלִיד יֵת פִּלֵּג: י וַיְחִי־עֶבֶר אַחֲרֵי
הוֹלִידוֹ אֶת־פִּלֵּג שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וְאַרְבַּע מֵאוֹת
שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת: וַיְחִי־עֶבֶר אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ
אֶת־פִּלֵּג שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וְאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֶד
בָּנִים וּבָנוֹת: וַחֲזָא עֶבֶר בְּתֵר דְּאוֹלִיד יֵת פִּלֵּג
אַרְבַּע מָאָה וַתֵּלְמִין שָׁנִין וְאוֹלִיד בָּנִין וּבָנָן: ס
י וַיְחִי־פִלֵּג שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־רְעוֹ: וַיְחִי־
פִלֵּג שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־רְעוֹ: וַחֲזָא פִלֵּג
תִּלְמִין שָׁנִין וְאוֹלִיד יֵת רְעוֹ: יא וַיְחִי־פִלֵּג אַחֲרֵי
הוֹלִידוֹ אֶת־רְעוֹ תִּשַׁע שָׁנִים וּמֵאֲתַיִם שָׁנָה
וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת: וַיְחִי־פִלֵּג אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־
רְעוֹ תִּשַׁע שָׁנִים וּמֵאֲתַיִם שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת:
וַחֲזָא פִלֵּג בְּתֵר דְּאוֹלִיד יֵת רְעוֹ מֵאֲתַן וַתִּשַׁע שָׁנִין
וְאוֹלִיד בָּנִין וּבָנָן: ס כ וַיְחִי רְעוֹ שְׁתַּיִם וּשְׁלֹשִׁים
שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־שְׂרוּג: וַיְחִי רְעוֹ שְׁתַּיִם וּשְׁלֹשִׁים
שָׁנָה וַיּוֹלֶד אֶת־שְׂרוּג: וַחֲזָא רְעוֹ תִּלְמִין וּמִרְתִּין
שָׁנִין וְאוֹלִיד יֵת שְׂרוּג: כא וַיְחִי רְעוֹ אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ
אֶת־שְׂרוּג שִׁבְעַ שָׁנִים וּמֵאֲתַיִם שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים
וּבָנוֹת: וַיְחִי רְעוֹ אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־שְׂרוּג שִׁבְעַ
שָׁנִים וּמֵאֲתַיִם שָׁנָה וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת: וַחֲזָא רְעוֹ

אחת לכלם וזה החלם לעשות ועתה לא יבצר מהם כל אשר יזמו לעשות: ואמר יי הא עמא חד ולישן חד לבלהון ודין דשריו למעבד וכעין לא יתמנע מנהון כל דחשיבו למעבד: והבה נגדה ונבלה שם שפתם אשר לא ישמעו איש שפת רעהו: הבה נגדה ונבלה שם שפתם אשר לא ישמעו איש שפת רעהו: הבו נתגלי ונבלל תמן לישראל דלא ישמעון (גבר) אגש לישן חברה: ויפץ יהוה אתם משם על־פני כלהארץ ויחדלו לבנת העיר: ויפץ יהוה אתם משם על־פני כלהארץ ויחדלו לבנת העיר: ובדר יי יתהון מתמן על אפי כל ארעא ומנעו למבני (נ״י ואתמנעו מלמבני) קרתא: ט על־כך קרא שמה בכל ביישם בלל יהוה שפת כלהארץ ומשם הפיצם יהוה על־פני כלהארץ: על־כך קרא שמה בכל ביישם בלל יהוה שפת כלהארץ ומשם הפיצם יהוה על־פני כלהארץ: על פן קרא שמה בכל ארי תמן בלבד יי לישן כל ארעא ומתמן בדרונן יי על אפי כל ארעא: פ אלה תולדות שם שם בן־מאת שנה וילד את־ארפכשד שנתים אחר המבול: אלה תולדות שם שם בן־מאת שנה וילד את־ארפכשד שנתים אחר המבול: אלین תולדת שם שם בר מאה שנין ואוליד ית ארפכשד תרטין שנין בתר טופנא: יא ויחי־שם אחרי הולידו את־ארפכשד חמש מאות שנה וילד בנים ובנות: ויחי־שם אחרי הולידו את־ארפכשד חמש מאות שנה וילד בנים ובנות: יב ויחי בתר דאוליד ית ארפכשד חמש מאה שנין ואוליד בנין ובנן: ס י וארפכשד חי חמש ושלשים שנה וילד את־שלח: וארפכשד חי חמש ושלשים שנה וילד את־שלח: וארפכשד חי תלתין וחמש שנין ואוליד ית שלח: יג ויחי ארפכשד אחרי הולידו את־שלח שלש שנים וארבע מאות שנה וילד בנים ובנות: ויחי

בְּתֵר דְּאוֹלִיד יֵת שְׂרוּג מֵאֲתָן וְשָׁבַע שְׁנִין וְאוֹלִיד
 בְּנִין וּבָנָן: ס כּו וַיְחִי שְׂרוּג שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיֹּלֶד
 אֶת־נָחוֹר: וַיְחִי שְׂרוּג שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וַיֹּלֶד אֶת־
 נָחוֹר: וַיְחִי שְׂרוּג תְּלָתִין שְׁנִין וְאוֹלִיד יֵת נָחוֹר:
 כז וַיְחִי שְׂרוּג אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־נָחוֹר מֵאֲתָנִים
 שָׁנָה וַיֹּלֶד בָּנִים וּבָנוֹת: וַיְחִי שְׂרוּג אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ
 אֶת־נָחוֹר מֵאֲתָנִים שָׁנָה וַיֹּלֶד בָּנִים וּבָנוֹת: וַיְחִי
 שְׂרוּג בְּתֵר דְּאוֹלִיד יֵת נָחוֹר מֵאֲתָן שְׁנִין וְאוֹלִיד
 בְּנִין וּבָנָן: ס כז וַיְחִי נָחוֹר תִּשְׁעֵי וְעֶשְׂרִים שָׁנָה
 וַיֹּלֶד אֶת־תֵּרַח: וַיְחִי נָחוֹר תִּשְׁעֵי וְעֶשְׂרִים שָׁנָה
 וַיֹּלֶד אֶת־תֵּרַח: וַיְחִי נָחוֹר עֶשְׂרִין וּתִשְׁעֵי שְׁנִין
 וְאוֹלִיד יֵת תֵּרַח: כח וַיְחִי נָחוֹר אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ
 אֶת־תֵּרַח תִּשְׁעֵי־עֶשְׂרִה שָׁנָה וּמֵאֲתָנִים שָׁנָה וַיֹּלֶד
 בָּנִים וּבָנוֹת: וַיְחִי נָחוֹר אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת־תֵּרַח
 תִּשְׁעֵי־עֶשְׂרִה שָׁנָה וּמֵאֲתָנִים שָׁנָה וַיֹּלֶד בָּנִים וּבָנוֹת:
 וַיְחִי נָחוֹר בְּתֵר דְּאוֹלִיד יֵת תֵּרַח מָאָה וּתִשְׁעֵי
 עֶשְׂרִי שְׁנִין וְאוֹלִיד בְּנִין וּבָנָן: ס כח וַיְחִי־תֵרַח
 שְׁבַעִים שָׁנָה וַיֹּלֶד אֶת־אַבְרָם אֶת־נָחוֹר וְאֶת־
 הָרָן: וַיְחִי־תֵרַח שְׁבַעִים שָׁנָה וַיֹּלֶד אֶת־אַבְרָם
 אֶת־נָחוֹר וְאֶת־הָרָן: וַיְחִי תֵרַח שְׁבַעִין שְׁנִין
 וְאוֹלִיד יֵת אַבְרָם יֵת נָחוֹר וַיְחִי הָרָן: כט וְאַלְהָה
 תּוֹלְדֵת תֵּרַח תֵּרַח הוֹלִיד אֶת־אַבְרָם אֶת־נָחוֹר
 וְאֶת־הָרָן וְהָרָן הוֹלִיד אֶת־לוֹט: וְאַלְהָה תּוֹלְדֵת
 תֵּרַח תֵּרַח הוֹלִיד אֶת־אַבְרָם אֶת־נָחוֹר וְאֶת־הָרָן
 וְהָרָן הוֹלִיד אֶת־לוֹט: וְאַלְהָה תּוֹלְדֵת תֵּרַח תֵּרַח
 אוֹלִיד יֵת אַבְרָם יֵת נָחוֹר וַיְחִי הָרָן וְהָרָן אוֹלִיד
 יֵת לוֹט: כח וַיָּמָת הָרָן עַל־פְּנֵי תֵרַח אָבִיו בְּאַרְצָן
 מוֹלְדֹתוֹ בְּאוֹר כְּשָׂדִים: וַיָּמָת הָרָן עַל־פְּנֵי תֵרַח
 אָבִיו בְּאַרְצָן מוֹלְדֹתוֹ בְּאוֹר כְּשָׂדִים: וַיָּמָת הָרָן עַל

אָפִי תֵרַח אָבוּהִי בְּאַרְעָא דִּילְדוּתָהּ בְּאוֹרָא
 דְּכִסְדָּאִי:

מִפְטוּר כּט וַיִּקַּח אַבְרָם וְנָחוֹר לָהֶם נָשִׁים שֵׁם
 אֶשְׁת־אַבְרָם שָׂרִי וְשֵׁם אֶשְׁת־נָחוֹר מִלְכָּה
 בְּתֵרֶהָן אֲבִי־מִלְכָּה וְאָבִי יִסְכָּה: וַיִּקַּח אַבְרָם
 וְנָחוֹר לָהֶם נָשִׁים שֵׁם אֶשְׁת־אַבְרָם שָׂרִי וְשֵׁם
 אֶשְׁת־נָחוֹר מִלְכָּה בְּתֵרֶהָן אֲבִי־מִלְכָּה וְאָבִי
 יִסְכָּה: וַיִּנְסִיב אַבְרָם וְנָחוֹר לָהוֹן נָשִׁין אֶת־
 אַבְרָם שָׂרִי וְשׁוּם אֶת־נָחוֹר מִלְכָּה בְּתֵרֶהָן
 אָבוּהִיא דְּמִלְכָּה וְאָבוּהִיא דִּי־יִסְכָּה: ל וַתְּהִי שָׂרִי
 עֲקָרָה אֵין לָהּ וָלֶד: וַתְּהִי שָׂרִי עֲקָרָה אֵין לָהּ
 וָלֶד: וַתְּהִי שָׂרִי עֲקָרָה לֵית לָהּ וָלֶד: לא וַיִּקַּח
 תֵּרַח אֶת־אַבְרָם בְּנוֹ וְאֶת־לוֹט בְּנֵי־הָרָן בְּנֵי־בְנוֹ
 וְאֵת שָׂרִי כְּלָתוֹ אֶשְׁת־אַבְרָם בְּנוֹ וַיֵּצְאוּ אֹתָם
 מֵאוֹר כְּשָׂדִים לְלֶכֶת אֶרְצָה כְּנָעַן וַיָּבֹאוּ עַד־
 חָרָן וַיֵּשְׁבוּ שָׁם: וַיִּקַּח תֵּרַח אֶת־אַבְרָם בְּנוֹ
 וְאֶת־לוֹט בְּנֵי־הָרָן בְּנֵי־בְנוֹ וְאֵת שָׂרִי כְּלָתוֹ אֶשְׁת־
 אַבְרָם בְּנוֹ וַיֵּצְאוּ אֹתָם מֵאוֹר כְּשָׂדִים לְלֶכֶת אֶרְצָה
 כְּנָעַן וַיָּבֹאוּ עַד־חָרָן וַיֵּשְׁבוּ שָׁם: וַדְּבַר תֵּרַח יֵת
 אַבְרָם בְּרָה וַיְחִי לוֹט בְּרָה בְּרָה וַיְחִי שָׂרִי
 כְּלָתָהּ אֶת־אַבְרָם בְּרָה וַיִּנְפְּקוּ עִמָּהוֹן מֵאוֹרָא
 דְּכִסְדָּאִי לְמִיזֵל לְאַרְעָא דְּכְנָעַן וְאַתּוּ עַד תֵּרָן
 וַיְתִיבּוּ תִמְן: לב וַיְהִי יְמֵי־תֵרַח חֲמִשָּׁה שָׁנִים
 וּמֵאֲתָנִים שָׁנָה וַיָּמָת תֵּרַח בְּחָרָן: וַיְהִי יְמֵי־תֵרַח
 חֲמִשָּׁה שָׁנִים וּמֵאֲתָנִים שָׁנָה וַיָּמָת תֵּרַח בְּחָרָן: וַהֲוֹ
 יוֹמֵי תֵרַח מֵאֲתָן וְחֲמִשָּׁה שְׁנִין וַיָּמָת תֵּרַח בְּחָרָן:

קכ"ג פסוקים, בצלא"ל סימן. אב"י יסכ"ה לו"ט סימן.

הפטרות לפרשת נח בישיעה פרק ג

א רַנִּי עֲקָרָה לֹא יֵלְדָה פְּצָחִי רִנָּה וְצַחֲלִי לֹא־חָלָה כִּי־רַבִּים בְּנֵי־שׁוּמְמָה מִבְּנֵי בְּעוּלָהּ אָמַר יְהוָה:
 ב תִּרְחִיבִי א מְקוֹם אֶחָלָךְ וּרְיָעוֹת מִשְׁכְּנוֹתֶיךָ וַיְהִי אֶל־תַּחֲשֻׁכִּי הָאֵרִיכִי מִיתְרֶיךָ וּתְהַדְחִיךְ חֲזָקִי:
 ג כִּי־יָמִין וּשְׂמֹאל תִּפְרָצִי וְזָרַעַךְ גּוֹיִם יִירָשׁ וְעָרִים נִשְׁמָוֹת יוֹשִׁיבוּ: ד אֶל־תִּירָאִי כִּי־לֹא תִבּוֹשִׁי

וְאֵלֶּתְכֶם כִּי לֹא תִחַפְּרִי בִּי בִשְׁתַּעַלְוִמִּיךָ תִּשְׁפָּחִי וְחִרְפַּת אֲלֻמְנוֹתֶיךָ לֹא תִזְכְּרִי-עוֹד: הַ כִּי
 בְּעֲלִיךָ עֲשִׂיךָ יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ וְגִאֲלֶךָ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל אֱלֹהֵי כָל־הָאָרֶץ יִקְרָא: וּפִי-כֹאשָׁה עֲזוּבָה
 וְעֲצוּבַת רוּחַ קָרָאךָ יְהוָה וְאִשֶּׁת נְעוּרִים כִּי תִמָּאֵס אָמַר אֱלֹהֶיךָ: וּבְרַנֶּנֶע קָטָן עֲזוּבֶיךָ וּבְרַחֲמִים
 גְּדֹלִים אֶקְבָּצֶךָ: הַ בְּשִׁצָּף קִצָּף הַסְתֵּרְתִּי פָנַי רָנַע מִמֶּךָ וּבִחְסֵד עוֹלָם רַחֲמֶיךָ אָמַר גִּאֲלֶךָ יְהוָה:
 ט פִּי-מִי נָח וְאֵת לִי אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי מִעֵבֶר מִי-נָח עוֹד עַל־הָאָרֶץ כֵּן נִשְׁבַּעְתִּי מִקֶּצֶף עֲלֶיךָ
 וּמִנְעֶרֶבֶךָ: י כִּי תִהְרִים יְמוֹשׁוֹ וְהִגְבַּעוֹת תְּמוֹטֶינָה וְחִסְדִּי מֵאֲתָךְ לֹא־יָמוּשׁ וּבְרִית שְׁלוֹמִי לֹא
 תָמוּט אָמַר מֶרְחֶמֶךָ יְהוָה:

שליח בארץ או בחו"ל?

"תו פיקוח חב"ד"

מקפידים לתת לך את הטוב ביותר

הזמן תפילין ומזוזות עם 'תו פיקוח חב"ד' -
 ותהנה מאחריות ומשקט נפשי

רמות הידור

מוצרי הסת"ם קיימים בכמה
 רמות הידור תוך הבטחה על
 רמת כשרות לכתחילה

אחריות

לכל מזוזה או תפילין
 מצורפת תעודת אחריות
 המבטיחה את כשרות הכתב
 ואחריות להחלפה באם
 ימצא פסול כלשהו

הגהה ובקרה כפולה

כל הפרשיות מוגהות
 במכון ע"י צוות מגיחים
 מומחים ועוברים בקרות
 כפולות

10mivtzoim.co.il

תו פיקוח חב"ד - יש על מי לסמוך!

לזכות

אנשי החסד הדגולים

הרה"ח ר' אברהם משה דייטש והרה"ח ר' גבריאל גופין שיחיו

ולע"נ האחים הרה"ח ר' זלמן יודא ור' יוסף יצחק,

בני הרה"ח ר' שלום ישעיה' ע"ה דייטש